

LIAUDIES BALSAS

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRAŠTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,252

PENKTADIENIS, RUGSEJO (SEPTEMBER) 16, 1955, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXIV

Trys žymieji Kanados plaukikai, Cliff Lumsden, Tommy Park ir John LaCour- siere. Visi trys turi gerus rekordus. Jie dalyvavo CNE plaukimo maratone, bet tik Lumsden išplaukė ir laimėjo CNE plaukimo kontesto pirmą dovaną.

CNE Plaukimo Lenktynes Laimėjo Cliff Lumsden

TORONTO. — Kanados Nacionalės Parodos ruoštas plaukimas per Ontarijos ežerą atkreipė daugiausia atydos. Apie tai buvo rašoma ir kalbama visą laiką. Buvo suvažiavę virš 40 plaukikų. Be kanadiečių, buvo atvykusių net iš Argentinos, Britanijos, Egipto ir Jungtinių Valstijų.

Daugelis jų bandė plaukti per Ontarijos ežerą neoficialiai, t. y., atskirai nuo CNE ruošiamų lenktynių. Nei vienas neperplaukė. Nusiskundimas buvo, kad vanduo per rupus ir per šaltas.

Galų gale, negalint suukti patogaus oro, didžioji lenktynė buvo pravesta prie pat Šunnyside, prieš parodą.

Plaukimas buvo trikampiu ratu. Tolis — 32 mylios. Toks tai tolis plaukiant skersai Ontarijos ežerą.

Lenktynes pradėjo virš 30 plaukikų, bet greitai iškrito visi, išskyrus egiptietį Mustafą ir torontietį Cliff Lumsdeną. Paskutinį trečdį lį plaukė vienas Lumsden.

Nors vanduo buvo nepaprastai šaltas, jis tačiau išplaukė visas 32 mylias. Nors ant galo buvo leista jam plaukti už užvaros, bet visi plaukikai pripažįsta, kad jam buvo sunkiau plaukti negu Marilyn Bell skersai ežero.

Kaip išplaukęs iki galo jis buvo paskelbtas laimėtoju ir apdovanotas \$25,000. Prie to, Toronto Daily Star davė jam virš \$2,000. Vieną firmą davė keletą tūkstančių. Viso jis laimėjo apie \$30,000.

Cliff Lumsden, nuplaukdamas 32 mylias įrodė, kad jis yra nei kiek neprastesnis plaukikas už Marilyn Bell.

Cliff Lumsden buvo lydimas to paties Gus Ryder kurs lydėjo ir Marilyn Bell. Jis matyti labai išvargęs būdamas valtyje 19 valandų su viršum, kad išlipęs iš valties apalpo. Ligoninėje, tačiau, tuojaus atsigavo.

Sako Brazilijoj Pavojus Perversmo

RIO DE JANIERO. — Brazilijoj kitą mėnesį turėtų įvykti rinkimai, bet esąs pavojus perversmo pirma rinkimų.

Sakoma, kad opoziciniai išvogė daug ginklų iš armijos sandėlių. Esą sumta virš 30 asmenų, kurių tarpais yra ir karininkų.

Susikirtimas Brazilijoje nuolat atsitrėja. Vieni stoja už velionio Getulio Vargas politiką, kiti prieš. (Getulio, kaip atsimenat, nusižudė, kuomet armijos viršininkai privertė rezignuoti iš prezidentystės.)

Vargaso šalininkai tikisi laimėti rinkimus. Opoziciniai nori nedaleisti prie to. Jei kaip, jie gali surengti pučą.

Kanada Savo Politikoje Arčiau JAV, Negu UK

KINGSTON. — Kalbėdamas jaunų liberalų konferencijoje, užsienio reikalų ministras L. B. Pearson pareiškė, kad Kanada užsienio politikoje stovi arčiau Jungtinių Valstijų, negu Jungtinės Karalystės.

Išsina, kad Jungtinės Valstijos turi didesnę įtaką Kanadoje, negu Britanija.

Jis taipgi sakė, kad svarbiausiu politiniu faktu dvidešimtam amžiuje yra ne komunizmas Rusijoj, o bundančios Azijos masės, kurios siekia geresnio gyvenimo. Kitais žodžiais, Azijos žmonių pastangos nusikratyti kolonialistų ir įsikurti nepriklausomybę, kelia daugiausia baimės kapitalistiniam pasauliui.

2,000 ŽUVININKŲ SUTIKO SINCLAIR

VANCOUVER. — Čia vienas laikraštis gavo pranešimą iš Nahodka, naujo žuvininkų miesto Sibire, kur per eitą šeštadienį Kanados žuvininkystės ministrą Sinclair sutiko 2,000 žmonių. Jie sveikino Kanados ministrą ir reišė draugiškumą Kanadai.

Ponas Sinclair užsuko tenai vykdamas į Vladivostoką, iš kur išvyks į Peipingą.

Vakarų Vokietija Sutiko Palaikyti Tiesioginius Ryšius su T. Sąjunga

MASKVA. — Vakarų Vokietijos kancleris Adenaueras painformavo trijų vakarinių didžiųjų ambasadorius čionai, kad jis sutiko, kad būtų palaikomi tiesioginiai ryšiai tarp Vakarų Vokietijos ir Tarybų Sąjungos.

Nors šie ryšiai nebūsią formalūs diplomatiniai ryšiai, tačiau Vakarų Vokietija, Tarybų Sąjunga ir Rytų Vokietija tarsis tiesioginiai. Šie ryšiai bus palaikomi trimis būdais: per veikiančius komitetus, "politinius agen-

tus" ir prekybinius komitetus.

Adenaueras sutikęs su idėja, kad Vakarų Vokietija, Tarybų Sąjunga ir Rytų Vokietija bendrai apdiskusuotų vokiečių belaisvių paliuosavimą. (Adenaueras teigia, kad Tarybų Sąjunga laiko dar arti 100,000 vokiečių belaisvių, o Tarybų Sąjunga sako, kad tėra 9,626. Matomai, nuteistieji kaip karo kriminalistai.)

Toks pasitarimas su TSRS ir Rytų Vokietija, aiškina Adenaueras, nebus tačiau pripažinimas Rytų Vokietijos valdžios.

Adenaueras pradžioje teigė, kad negalima sunormalizuoti šių šalių santykius nesunormalizavus Vokietijos padėties. O jam, iš kitos pusės, buvo priminta, kad Vakarų Vokietijos buvimas NATO yra didžiausia kliūtis normalizavimui Vokietijos padėties. Jam taipgi buvo priminta, kad ne Tarybų Sąjunga puolė Vokietiją, o pastaroji puolė Tarybų Sąjungą. Bet sykiu buvo pastebėta, kad reikia tartis šaltai, neieškant keršto.

Galutinas Vokietijos klausimo sprendimas, jeigu jis bus galimas, bus keturių didžiųjų konferencijoj užsienio ministrų lygyje, kuri įvyks neužilgo. Tarybų Sąjunga kviesdama Adenauerą, turė-

jo mintyje pagerinimą santykių su Vakarų Vokietija dabar, kol Vokietijos vienybės klausimas neišspręstas. Išrodo, kad bus šio to atsiekta. Padėti pagrindai dėl tolimesnio susitarimo. Išrodo, kad Adenauer neturėjo pavelijimo eiti toliau, negu jis ėjo.

Kiniečiai Paleis Visus Amerikiečius

WASHINGTON. — Čia gautas pranešimas iš Ženevos, kur tariasi Amerikos ir Kinijos ambasadoriai, kad Kinija sutiko paliuosuoti visus amerikiečius, tebesančius Kinijoje. Jų buvo 41.

Per tolimesnes derybas, amerikiečiai stengsis patirti, ar nėra Kinijoj karo belaisvių, kurie yra dingę be žinios. Amerikiečiai mano, kad nekurie iš tų dingusių yra kiniečių belaisviai.

Antroj pusėj derybų bus tariamasi įvairiais klausimais, jei kuri pusė ras patogų kelti kokius nors klausimus.

STOKHOLMAS. — Švedijos premjeras Erlanderis ateinančių metų pradžioje aplankys Maskvą. Su juomi atvyks užsienio reikalų ministras Oesten Unden.

Grįžo Lenkijon Hugo Hanke

VIENNA. — Grįžo Lenkijon Hugo Hanke, kurs vadovavo pilsudskininkams Didžiojoje Britanijoje. Per radio atsikreipė į visus lenkus Vakarų Europoje, kviesdamas pasekti jį ir grįžti į tėvynę.

Kelios savaitės atgal jis buvo paskirtas pilsudskininkų srovės premjeru Anglijoj. Kitos dvi srovės taipgi siūlo savo žmones į premjerus. Lenkų bėgliai taip susiskaldę į grupes, kaip ir lietuviai.

Hugo Hanke, grįžęs į Varšuvą, turėjo spaudos konferenciją, kurioje buvo nemažai užsienio korespondentų. Jis papasakojo jiems, kodėl jis sugrįžo į Lenkiją.

Pasidairius po Kanada

Aną sekmadienį, kalbėdamas taikos piknike, Dr. Endicott kvietė visus taikos šalininkus nesustoti rinkus parašus prieš atominės bombas. Tik nuolatinis žmonių bruzdėjimas paveiks valstybininkus, kad jie atsisakytu nuo atominių pabūklų masiniam žmonių žudymui.

Jis pažymėjo, kad Ženevos dvasia yra tokia pat, kaip ir taikos judėjimo. Už tai, sakė jis, reikia budėti, kad tas atoslūgis, kurį davė Ženevos konferencija, nebūtų sunaikintas naujų karo kurstytojų pastangų.

Tame pačiame piknike Rev. Perkins, kurs taip pat dalyvavo Helsinkyje, perskaitė sąrašą daugiausiai pasidairiusių rinkime parašų prieš atominės bombas. Eilė toremiečių tikrai darbavosi gerai.

Kanados prekyba su Tarybų Sąjunga didėja, bet tik vienon pusėn. Pernai Tarybų Sąjunga pirkosi Kanadoje už \$2354,000, bet Kanada pirkosi ten tik už \$687,000.

Eina gan ai, kad greitu laiku bus pradėtos derybos sudarymui prekybos sutarties. Gal ateityje šių šalių prekyba bus išplėsta.

Kiek matyti iš spaudos, tai dujų vamzdis iš Albertos bus tiesiamas net iki Kvebeko. Federalė ir Ontarijos vy-

Noel Grace, 13 metų mokinė iš Londono, Ontario, kuri laimėjo pirmą vietą Kanados Nacionalėj Parodoj mergaičių (iki 16 metų) ski konkurse.

riausybės prisidės su finansais, bet vamzdis bus amerikiečių kompanijos.

Darbo Progresyvė Partija kelia mintį, kad vamzdis būtų visuomenės nuosavybė, kaip kad dalis gelžkelių arba kitos visuomenės aptarnavimo priemonės.

Kanados unijų lyderiai savo Labor Day kalbose išreiškė džiaugsmą, kad Kanados unijos eina prie vienybės; kad pasaulyje sumažėjo karo pavojus. Tuom pat sykiu jie priminė darbininkams, kad atsimintų, jog Labor Day yra išdava ilgų ir neatlaidžių kovų už geresnes darbo sąlygas, už geresnį atlyginimą už darbą.

Tik katalikų unijų lyderis išsireiškė skeptiškai, pastebėdamas, kad ADF ir CIO vienybė nebūsianti ilga. Girdi, tos organizacijos nesugyvens todėl, kad jų principai esą skirtingi.

1,700 De Havilland darbininkų streikuoja jau trečias mėnuo. Darbininkai reikalauja 10 centų į valandą, bet kompanija atsisako pridėti daugiau, kaip 4 centus.

Kada produkcijos darbininkai nedirba, negali dirbti ir 1,300 kitų darbininkų, nors jie nestreikuoja.

Kanados premjeras St. Laurent, kalbėdamas Edmontone, pareiškė, kad karo pavojus sumažėjo ir jis nesitiki jo greitoje ateityje.

Jo manymu, Ženevos pasitarimas sudarė lengvesnę padėtį pasaulyje.

Jis kalbėjo ryšium su Albertos 50 metų sukakties paminėjimu.

Kanados anglikonų bažnyčia savo konferencijoje Edmontone priėmė rezoliuciją, kurioje reikalaujama, kad būtų uždraustos atominės bombos.

Konferencija taipgi pasisakė, kad visos tautos būtų priimtos į Jungtines Tautas.

Kanadietis

Baleto Mokykla

TORONTO. — Walter Balay Canadian School of Dance praneša, kad ji atsidaro rugsėjo 12 dieną, 300 Bathurst St. (Telefonas: LA. 7060.)

Walter Balay studijavo baleto Tarybų Sąjungoje. Jis naudoja tuos pačius metodus, kaip ir tarybiniai baleto mokytojai, davę tokius žymius baletininkus, kaip Ulanova, Lepesinskaja, Semonova, Dudinskaja ir t. t.

Jau dabar galima registruotis dėl pamokų arba sužinoti sąlygas.

Barry Morse ir Katharine Blake, kurie vaidins svarbiausias roles televizijos produkcijoj Williamo Shakespearo tragedijos "Macbeth" ši mėnesį.

Žmonės Pasipiktino

Kanados autoritetai visą laiką leido dipukiškiems chuliganams siausti Kanadoje. Jie nei piršto nepajudino, kai tie padaužos padėjo bombą ant ukrainiečių salės lango. Jiems neapėjo, kai vengrų dipukai sudegino demokratiškus vengrų salę. Jie nieko nesakė, kai jie triukšmą kėlė prieš taikos judėjimo mitingus, konferencijas. Tai kas, lai jie triukšmauja. Lai jie loja kaip šuneliai prieš pažanguosius. Na, o tiems chuliganams tas labai patiko. Jie manė, kad gaus atlyginimą iš autoritetų. Jei kokia, gal sugrąžins jiems prarastus dvarus.

Galimas daiktas, kad reakcionieriams patiks toks chuliganiškas puldinėjimas ir toliau. Bet įvykiai ryšium su tarybine farmų delegacija parodo, kad tokie chuliganiški darbai neranda simpatijos visuomenėje. Faktinai, paaiški, kad dipukų vardas, dėl tokių chuliganišku išstojimų, baisiai nupuolęs.

Po to, kai spauda pranešė, kad tarybinė delegacija atsisako lankytis Toronte ir Nacionalėje Parodoje, visi laikraščiai pasmerkė vyriausybę už nesiėmimą žygių su laikyti chuliganus. Jie pasmerkė tokius nekultūringus žygius. O Globe and Mail net pasiūlė deportuoti jų lyderius.

Spaudoje telpa skaitytojų laišakai dar geriau parodo, kaip visuomenė žiūri į dipukų triukšmavimą. Štai pora laiškų iš Globe and Mail:

"Jeigu 'krikščioniškos' Kanados krikščionių bažnyčia nepasisakys prieš mūsų pasielgimą su rusų svečiais, Kanadai bus gėda prieš visą pasaulį. Amerikos fermeriai, vizituoja Rusiją (laikoma ateistine) buvo priimti mandagiai ir draugiškai, o vizituoja rusų fermeriai buvo priimti panašiai vakarinėse valstijose. Tačiau jie turėjo atsisakyti nuo vizitavimo Kanados Nacionalės Parodos, kadangi mūsų valdžia neturėjo tvirto nusistatymo

žiūrėti, kad jie būtų apsaugoti nuo įžeidimo.

"Jei šiuos laukinius neapykantos rodimus atnešė pas mus imigrantai, tai reikia juos arba priversti klausyti mūsų įstatymų arba sugrąžinti juos į savo kraštus. Iš tikrųjų mūsų valdžia neturėtų lenktis prieš jų visai nekrikščionišką netoleranciją. Kokį vaizdą jie parsiveš Rusijon apie mūsų civilizaciją! Ačiū ponui Cyrus Eaton, jie nors tiek žinos, kad yra vienas džentelmanas Kanadoje".

Šį laišką parašė Jean Farrar, Willowdale, Toronto.

Štai kitas laiškas, kurį rašo Andrew Mackenzie iš Temagami, Ontario:

"Politiniai aš esu konservatyvas, bet kada mano valdžia — nežiūrint kokių politinių pakraipų ji būtų — oficialiai kviečia į mūsų šalį užsienio delegaciją, tada aš jaučiu, kad pridera priimti šiuos vizitorius su paprastu mandagumu. Tai toks yra kanadiškas būdas ir turėtų būti griežtai perstatytas tiems ateiviams, kurie matomai nusistatę kurstyti nesantaiką tarp tautų.

"Aš girdėjau jų nusiskundimus apie raudonąjį terorizmą ir be abejonės jie jaučiasi blogai. Bet, iš kitos pusės, aš nesu matęs iš tų ukrainiečių, latvių, estų elementų nei vieno nusiskundimo žodžio apie nacių terorizmą, kuris paskandino Europą kraujuje ir atėmė mano sūnaus gyvybę prie Caen, kur šimtai kanadiečių karių guli palaidoti.

"Matomai, kada Kanados vizitoriai vyksta į Rusiją, juos priima su pagarba. Kada mūsų žuvininkystės ministras susižeidė laike savo kelionės po Rusiją, jį prižiūrėjo geriausi Rusijos gydytojai. Tai civilizuitas apsiėjimas.

"Jau laikas, kad kanadiečiai pasakytų aiškiai mūsų naujiems ateiviams, kad jie turi apsieiti tinkamai, o ne kaip karinė grupė, naudojanti Kanadą kaip platformą

šmirkštimui savo neapykantos ir nuodų".

Tokių aštrių pasisakymų spaudoje buvo daug ne tik Toronte, bet per visą Kanadą.

Cia reikia pasakyti, kad tie elementai, kurie dažnai suundo tokius nekultūringus išstojimus, žemina visus dipukus. Žmonės negi žino, kad tik maža dalis dipukų užsiima tokiomis darbais.

Nemato Krizio Tarybų Sąjungoj

TORONTO. — Toronto Daily Star editoriale rašo:

"Jungtinių Valstijų vizitoriai, kurie šią vasarą važinėjo po Rusiją, grįžta namo truputį prablajinti to, ką jie matė Tarybų Sąjungoj. Margareta Higgins, New Yorko Herald Tribune korespondentė, cituoja tuziną kongresmanų, kurie pastebėję, kad Rusija išrodo visai kitokia iš vidaus, negu iš Vašingtono žiūrėti".

Vašingtonas manęs, kad Rusijos "taiki nauja išžiūra yra rezultatas vidujinių silpnybių". Tačiau, sako Higgins, Rusija taip elgiasi todėl, kad ji jaučiasi galinga.

"JAV stebėtojai, kurie važinėjo po tą šalį, raportuoja, kad žmonės išrodo gerai pavalgę ir energingi, ir nei kiek nepasitenkinę".

Amerikiečiai vizitoriai sužadę, kad "geležinė užuolaida" buvus nuimta todėl, kad tarybiniai lyderiai jaučia, jog jų šalis gali laikytis prieš Vakarus.

Lankėsi daugelis kanadiečių ir visi sugrįžę tą patį pasakojo.

Torontietis

Wilbert Coffin, nuteistas pakarti už nužudymą amerikiečių turistų trys metai atgal (Gaspė miškuose), aną dieną buvo pabėgęs iš kalėjimo. Pasidaręs "revolveris" iš muilo, jis suvarė 8 kalėjimo sargus į savo karcerį ir užrakino, o tada sau laisvą išmaršavo. Bet vėliau jis nuvažiavo pas vieną advokatą, kurs prikaltėjo pasiduoti, ką jis ir padarė. Dabar bus pakartas.

TARY

Miški

Gražūs Tarybų peizažai. Kur nepamiškais ir krūmalkneliais, ežerai, jų grožį dar labina, pajvairina i gausumas laukinių paukščių. Įdomu prieglobstyje būti saros rytą, kac busti iš miego vja. Vos tik pilk nusidriekia paupi iš miško gilumos stirmų šeimynėlė, skuba prie vandragis briedis, šen deda lakstyti maliai, pasigirsta c sparnuočių chora.

Nematėme mvaizdų tuomet, ksy respublikos t tik buvo praužus ra. Medžiojamų paukščių skaičiu tais labai sumažlyje vietų stambuvo visiškai ištenka prisiminti, no garsėjusioje Kuršių Neringoje jų nebeliko nėtos pusės, mūatsirado daugievilkių, kurie darimedžioklės ūkiu.

Tarybinė vyri pindamasi socialvynės gamtos amėsi žygių mediatstatyti ir jį išstiprinus laukinipaukščių apsaucius vėl emė dilerių metų stamskaičius pasiekėlygi ir net praigal 1955 metų nesį įvykdytos duomenis respurasta beveik 4 daugiau kaip 2715,000 stirmų, 700 kurtinių, 412,000 lapių.

Palyginti suvilkių mūsų respatorijoje dabar yketą kartų maž

Kad globoja ir paukščiai tur gyvenimo ir dailygas, pokariniavo įsteigti medžtiniai. Medžioklė — tai plotai, draudžiama megiau kaip 10-čiūmus yra įsteigždžioklės drausbendras plotas tūkstančių hekt išdėstyti šachrka.

Tarybų Lietu Panevėžio, Pasninko, Joniškėlnusidriekia Stu

TARYBŲ LIETUVOJ

Miškų žvėrys ir Paukščiai

J. Sokas

Grazūs Tarybų Lietuvos peizažai. Kur nepažvelgsi — miškais ir krūmais apaugę kalneliai, ežerai, upokšniai. Jų grožį dar labiau praturtina, pajvairina ir pagyvina gausumas laukinių žvėrių ir paukščių. Įdomų gamtos prieglobstį būti ankstyvasaros rytą, kada pradeda busti iš miego visa gyvūnija. Vos tik pilkšvas rūkas nusidriekia paupiais, žiūrėk, iš miško gilumos išstrakstirny šeimynėlė, kitur — skuba prie vandens šakotagis briedis, šen bei ten pradeda lakstyti mažesni žvėriai, pasigirsta daugiabalsis sparnuočių choras...

Nematėme mes panašių vaizdų tuomet, kai pro mūsų respublikos teritoriją kėlė tik buvo praužusi karo audra. Medžiojamųjų žvėrių ir paukščių skaičius karo metais labai sumažėjo. Dauge lyje vietų stambieji žvėrys buvo visiškai išnaikinti. Užtenka prisiminti, kad nuo seno garsėjusioje briedžiais Kuršių Neringoje, po karo jų nebeliko nė vieno. Iš kitos pusės, mūsų miškuose atsirado daugiau plėšrūnų vilkų, kurie darė didelę žalą medžioklės ūkiui.

Tarybinė vyriausybė, rūpindamasi socialistinės Tėvynės gamtos apsauga, ėmėsi žygių medžioklės ūkiui atstatyti ir jį išvystyti. Sustiprinus laukinių žvėrių ir paukščių apsaugą, jų skaičius vėl ėmė didėti. Po kelerių metų stambiųjų žvėrių skaičius pasiekė prieškarinį lygį ir net prašoko jį. Pagal 1955 metų vasario mėnesį įvykdytos apskaitos duomenis respublikoje buvo rasta beveik 400 briedžių, daugiau kaip 270 elnių, apie 15.000 stirnų, 2.000 šernų, 700 kurtinių, 4.000 kiaunių, 12.000 lapių.

Palyginti su 1948 metais vilkų mūsų respublikos teritorijoje dabar yra bent penketą kartų mažiau.

Kad globojamieji žvėrys ir paukščiai turėtų geresnes gyvenimo ir dauginimosi sąlygas, pokariniais metais buvo įsteigti medžioklės draustiniai. Medžioklės draustiniai — tai plotai, kuriuose uždraudžiama medžioklė ne ilgiau kaip 10-čiai metų. Pas mus yra įsteigti 149 medžioklės draustiniai, kurių bendras plotas — apie 300 tūkstančių hektarų. Jie yra išdėstyti šachmatine tvarka.

Tarybų Lietuvos šiaurėje: Panevėžio, Pasvalio, Vabalninko, Joniškėlio rajonuose nusidriekia Stumbriškio ruo-

žo draustinis. Tai vadinamoji Žalioji giria, kurioje nuo seno gyveno ir dabar tebegyvena briedžiai. Dalis briedžių iš čia yra persikėlę į Šimonių girią kurioje taip pat įsteigtas draustinis.

Šimonių giria yra vienas iš didesnių ir įdomesnių miško masių. Jo bendras plotas siekia apie dešimt tūkstančių ha. Gražūs pušynėliai, kurie vietomis maišosi su eglėmis, o slėnėnėse vietose — su lapuočiais, išmarginti daugelio ežerų, išraižyti smulkių upelių. Visa tai sudaro tinkamas sąlygas žvėrimis gyventi. Be briedžių šioje girioje yra daug stirnų ir šernų. Šimonių girioje ir dabar tebesilaiko labai retas kituose miškuose užtinkamas didysis apuokas.

Prie Latvijos TSR sienos yra įsteigtas Zagarės draustinis. Jame yra nemaža elnių ir danielių. Užvenčio draustinis skiriamas pirmoje eilėje briedžiams ir kurtiniams apsaugoti. Čia paskutiniaisiais metais vis daugiau užtinkama lūšių. Plačiai žinomas Švenčionėlių rajone Labanoro draustinis. Tai — kurtinių gyvenvietė. Kurtinys — pats jautriausias mūsų miškų gyventojas. Jis apleidžia savo pamėgtas vietas, jeigu tik jose kas nors sudrumsčia įprastą ramybę.

Mūsų respublikoje yra įsteigti taip pat medžioklės ūkiai, kurių dabar yra dvylika. Medžioklės ūkiai yra priskirti medžiotojų draugijoms, kurios rūpinasi pavyzdingu ūkio sutvarkymu, užtikrina taisyklingą medžioklę.

Pokariniais metais imtasi priemonių draustiniams ir medžioklės ūkiams praturtinti naujomis žvėrių - paukščių rūšimis. Visų pirma buvo susirūpinta bebrais, kurių pasakutinis atstovas prieš dvidešimt metų buvo sunaikintas Nemune. Pirmuosius bandymus vėl įkurdinti bebrus mūsų krašte padarė LTSR Mokslų akademijos Biologijos institutas ir Medžioklės ūkio valdyba. Iš Voronežo ir Gomelio gauti bebrai buvo išleisti Širvintų medžioklės ūkyje ir Kertušos ir Balzės upelius, o žvėryno medžioklės ūkyje (Rudnikų giria) į Krempos upelį. Po metų buvo pastebėta jauniklių. Ten bebrai turi pasistatę kelias užtvankas, išsikastę kanalus, pasistatę namelius. Šiuose abiejuose ūkiuose bebrų priviso daug. Tada jie ėmė ieškoti naujų gyvenviečių kitose upėse: Merkyje ir Baltojoje Vokėje.

Širvintų medžioklės ūkyje į Šešuolių mišką yra paleista brangiakailių juodsidabrinė lapių. 1953 metais į Širvintų mišką ir Pūnių Šilo medžioklės draustinį buvo išleistos sibiřiškos voveraitės, atgabentos iš Altajaus krašto.

1950 metais atlikti bandymai aklimatizuoti brangiakailius žvėrelius — audines. Medžioklės ūkio valdyba išleido 37 kanadiškas audines į Šventosios aukštupį ir į Senatiltės upę. 1953 m. iš Totorijos ATSR gautos 78 audinės vėl buvo paleistos į Šventąją ir Virintos upes. Stėbėjimai parodė, kad išleistosios audinės apsigyvėno tose vietose ir plinta tolyn. Pereitais metais iš Archangelsko srities buvo atgabentos 82 ondatros ir paleistos Aloskų ežeran (Trakų rajonas) ir Jaros ežeran bei Jaros upėn (Anykščių rajonas). Dubravos miške prie Kauno paleisti dėmėtieji elniai. Šie gražūs žvėrys išsilaikė žiemą ir šį pavasarį pirmą kartą čia atsivedė jauniklius.

Prieš kurį laiką buvo pastebėta, kad vietomis ir mūsų krašte per šiaurės antarktykūolė. Šioms antims buvo pagamintos dirbtinos lizdavietės ir iškabintos Lokajos upės, Platelių ežero pakrantėse ir kitur. Dauge lyje iškeltų inkilų antys-klykuolės išperėjo jauniklius. Žuvinto rezervate įsikūrė gulbės-nebylės.

Daug kur mūsų respublikoje žiemos metu medžiojamieji žvėrys ir paukščiai nebesuranda sau pakankamai maisto. Todėl jau kelinti metai vykdomas žvėrių ir paukščių šėrimas žiemą. Didelį dėmesį laukinių žvėrių ir paukščių globai skiria mūsų respublikos medžiotojai, kolūkiečiai, moksleiviai. Ir kaip nesirūpinti gyvąja gamta! Juk ji mūsų nuosavybė, juk ji dar labiau papuošia mūsų gimtąjį kraštą.

Mechanizuojamos Gyvulininkystės Fermos

Plungė. — Karolio Požėlos vardo kolūkyje baigiama mechanizuoti 130 vietų karvidė ir dvi tipinės kiaulidės. Karvidėje įrengtos automatinės girdyklos, pastatytos 3 kabančio kelio linijos pašarams privežti, mėšlų išgarambės. Įrengtas vandentiekis, montuojamas elektrinis melžimo agregatas.

Kiaulidėse įrengiama pašarų virtuvė. Šakniavaisiai bus mechanizuotai nuplaukami, transporteriu paduodami į katilą šutinti, paskui sumajšomi su koncentratais ir kabančiu keliu gabunami į kiaulides.

Mechanizavimo darbuose

Liaudiškose Respublikose

Gausus Ryžių Derlius Kinijoje

Pietiniuose Kinijos rajonuose prasidėjo ankstyvųjų ryžių — pagrindinės maistinės kultūros, auginamos teritorijoje įpiečiau Janczy — derliaus nuėmimas. Pirmosios derliaus nuėmimo dienos rodo, kad šiais metais ryžių derlius maždaug dvidešimt procentų didesnis, negu pernykštis. Gausiausias derlius nuimtas Cziansio provincijos Sanžao apskrityje, kur ryžiai auginami 2 milijonų 800 tūkstančių mu plote (mu — viena šešioliktoji hektaro dalis).

Žymiai gausesnis derlius, negu pernykštis, nuimamas ir kituose ryžiaus auginančiuose rajonuose — Chunanio, Anchojaus, Chubėjaus provincijose.

Nauji Geležinkeliai Kinijoje

Kinijoje tiesiama 16 naujų geležinkelių. Šiais metais kelių tiesėjai turės nutiesti daugiau kaip 1.000 kilometrų ryžių.

Neseniai su sėkme buvo baigta tiesti geležinkelis tarp Litano (Guansio provincija) ir Camkongo (Leišū pusiasalis, Guansio provincijoje), kurio ilgis sudaro 314 kilometrų. Jis yra surištas su Chunanio-Guansio geležinkeliu ir vaidins svarbų vaidmenį Kinijos užsienio prekyboje.

Pusė metų pirma laiko nutiestas 105 kilometrų ilgio Fyntajaus - Sačeno geležinkelis. Kelio tiesėjai įrengė 65 tunelius, kurie užima apie ketvirtį viso kelio ilgio, ir pastatė 81 tiltą. Nauja linija, siejanti Fyntajų, esantį netoli Pekino, su Sačenu, esančiu šiauriau Didžiosios Kinijos sienos, įgalins trigubai padidinti krovinių pervežimų skaičių palyginus su skaičiumi, kuris buvo pervežamas senu keliu anksčiau iš Pekino į Sačeną. Toji linija leis paspartinti anglies, ge-

našiai dirba Plungės MTS mechanikas A. Paulauskas, šaltkalviai A. Abromavičius ir P. Pilibavičius.

Agronomai ir Zootechnikai Irgi Taps Kolūkių Nariais

VILNIUS. — Agronomai, zootechnikai (gyvulininkystės ekspertai) ir kiti žemės ūkio specialistai taps pilnais nariais Lietuvos kolūkiuose. Iki šiol agronomai ir zootechnikai būdavo žemės ūkio ministerijos paskirti darbuotis kolūkiuose, ir jie, panašiai MTS (mašinų-traktorių stočių) technikams, sudarė atskirą vieneta.

Nuo dabar visi specialistai pasidarys tiesioginiais kolūkių nariais.

ležies, grūdų ir gyvulių transportavimą iš rajonų, esančių prie Pekino - Baotou geležinkelio.

Tiltas Per Janczycziano Upę

Neseniai buvo pradėtas statyti tiltas per Janczy upę. Tai viena stambiausių statybų Kinijoje.

Per daugelį amžių šioji upė skirdavo Kinijos teritoriją į dvi dalis — pietinę ir šiaurinę, kas apsunkindavo, kad vystytųsi ekonominiai ryšiai tarp jų.

Dvieju aukštų tiltas perkirs upę vienoje iš labiausiai siaurų vietų prie Uchānio. Tiltas nusitęs daugiau kaip kilometro ilgyje. Apatinis aukštas bus skirtas traukinių judėjimui; čia bus nutiestas dvivėžis geležinkelis. Viršutinis aukštas bus skirtas pėstiesiems ir automobilių transportui. Tiltu korpusas svers apie 30 tūkstančių tonų. Centriniai tilto ramsčiai sieks apie 60 metrų aukščio.

Užbaigus statybą, kuri turėtų būti užbaigta per 3-4 metus, bus įvestas tiesioginis geležinkelių susisiekimas tarp Pekino ir Kantono. Dabar traukiniai perkeliama per Janczy upę, kas apsunkina judėjimą. Esant blogam orui, keltų judėjimas per upę nutraukiamas.

Liaudies Švietimas Korėjos Liaudies Dem. Respublikoje

Korėjos Liaudies Demokratinės Respublikos spauda praneša apie laimėjimus, kurie buvo pasiekti švietimo srityje esant liaudies valdžiai.

Jau metams praslinkus po to, kai 1946 metais Korėja buvo išvaduota, dvigubai išaugo pradinio mokyklų skaičius, vidurinių mokyklų skaičius keturgubai padidėjo. Buvo įsteigta 19 specialųjų mokyklų ir 4 aukštosios mokyklos. 1948 metais šalyje mokėsi 94,3 procento mokyklinio amžiaus vaikų.

Nuo 1950 metų rugsėjo 1 dienos, nurodą laikraštis, buvo numatyta įvesti visuotinį privalomą pradinį mokslą, bet karas sutrukdė tai įvykdyti. Karui pasibaigus, ypatingas dėmesys buvo skirtas liaudies švietimui. Didžiulės lėšos ir geriausieji specialistai buvo paskirti pradinio ir vidurinio mokyklų atstatymui ir statybai. 1954 metais mokyklose mokėsi daugiau kaip 1,880 tūkstančių žmonių, kas viršijo prieškarinį lygį.

Nuo 1956 metų rugpjūčio 1 dienos Korėjos Liaudies Demokratinėje Respublikoje bus įvestas visuotinis privalomas pradžios mokslas.

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDZIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusę metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusę metų \$1.75

LIAUDIES BALSAS

160 Claremont St., Toronto 3, Ont., Canada

Telefonas: **EMpire 6-4358**

DABAR JAU IR EISENHOWERAS

Už tai, kad velionis Rooseveltas nuoširdžiai bendradarbiavo su velioniu Stalinu antro pasaulinio karo metu ir sėkmingai privedė antihitlerinę koaliciją prie pergalės, po karo, ypač šaltojo karo metu, daug kas jį smerkė, o labiausiai hitlerinės liekanos, tapusios "demokratijos" čempionais. Ypatingai Rooseveltas buvo smerkiamas už Jaltos sutartį, nors nei Trumanas, nei Eisenhoweras nedrįso atsisakyti nuo jų.

Kada generolas Eisenhower tapo prezidentu, visų atžagareivių akys nušvito. Mat jis buvo išrinktas prezidentu šaltojo karo įkarštyje. Visi reacionieriai garbino jį ir jo "išvadavimo politiką". Bet gyvenimas susiklostė taip, kad ir Eisenhoweras turėjo ataušti, suderinti savo politiką su kitų šalių nusistatymu. O ant galo, susitikti su kitais didžiaisiais Ženevoje ir pasisveikinti.

Ir štai, dabar jau ir Eisenhoweras negeras. Ženevos konferencija smerkiama panašiai, kaip ir Jaltos, nors Ženevoje nebuvo pasirašyta jokios sutarties. Atžagareivių spaudoje dažnai metamas Eisenhowerui išdavimo kaltinimas.

Bet žmonija ir dabar džiaugiasi, kaip ji džiaugėsi dėl susitarimų Jaltoje. Tuomet susitarimas reiškė antihitlerinės koalicijos pergalės užtikrinimą. Dabar Ženevos konferencijos dvasia reiškia, kad hitlerinė liekana ir reacionierių pastangos sukurstyti buvusius sąjungininkus bus sužlugdytos, taika laimės. Tas reiškia tolimesnę antihitlerinės koalicijos pergalę.

Prezidentą Eisenhowerą reikia tik pasveikinti, kad jis nepasidavė dideliui spaudimui iš reakcijos pusės ir padavė ranką buvusiems draugams kare. Jei jis ir toliau eis taikos keliu, jis taip pat įsirašys į Amerikos istoriją kaip vienas iš žymiųjų amerikiečių prezidentų, nežiūrint to, kad yra bandymų jau dabar apskelbti jį, jog jis esąs pats silpniausias iš visų prezidentų.

JIE NEBJO NIEKO

Diena dienon "garbinta" taip vadinama "geležinė užuolaida" staigiai prasiskleidė ir dabar svetimšaliai veržiasi į tą pusę šimtais. Pavyzdžiui, iš Francijos išvyksta net 800 turistų vienu sykiu. Tarybų Sąjungoje lankosi eilė Amerikos senatorių, aukščiausio teismo teisėjas ponas Douglas ir daugelis kitų. Tūkstančiai svetimšalių važinėja po Tarybų Sąjungą. Viešbučiai užsikimšę svetimšaliais.

Tuo tarpu "dolerinė užuolaida" kol kas laikosi. Nesigirdi, kad anos pusės turistai važinėtu po Ameriką. Net iš kaimyniškos Kanados neleidžiami laisvesnių pažiūrų žmonės, nors jie vyktų labai trumpam laikui.

Tačiau Amerikoje vis dar kalbama apie atskleidimą "geležinės užuolaidos".

LAISVĖ VĖL SENO FORMATO

Laisvė buvo pradėjusi eiti mažo formato, bet ir vėl grįžo prie seno, didelio formato. Išrodo, kad jos skaitytojams nepatiko mažas formatas.

Be abejonės, kada laikraštis buvo sumažėjęs iki vieno lapo, kitos išeities nebuvo, kaip mažinti formatą. Bet ir dviejų lapų ir daugiau mažoka dėl didelio formato. Laikraštis gražiau išrodytu mažesnio formato, bet daugiau puslapių. Tokį laikraštį ir laikyti rankose geriau ir pasiūlyti patogiau.

Žinoma, tai amerikiečių reikalas. Jeigu jiems patinka didelis formatas, lai ji būna didelio formato. Svarbu, kad jie išlaikytų jį. Neišrodytu, kad jiems būtų sunku. Amerikiečiai gyvena pasiturinčiai. Ko reikia, tai didesnio įvertinimo spaudos.

Dabar, kada visur pilna radio ir televizijos, daugelis žmonių nebeturi laiko skaityti knygas ir laikraščius. Aišku, mažėja ir įvertinimas. Bet reikia atsiminti, kad pažangi spauda dabar dar labiau reikalinga.

KAS NAUJO PASAULYJE

Yra sakoma, kad aukso nepaslėpsi pelenuose. Taip sunku paslėpti valstybei savo politiką.

Jungtinės Valstijos mėgo kaltinti Tarybų Sąjungą dėl negalėjimo susitarti nusiginklavimo klausimu, bet šiomis dienomis, kada prisidėjo rimtai kalbėti ir daryti planus, kaip nusiginkluoti, jos paliejo visą pienu, prisipažindamos, kad jos nesiekia tikro nusiginklavimo.

Tuo metu, kai Harold Stassen kalbėjo Jungtinių Tautų nusiginklavimo komisijoj apie JV nusiginklavimo planą, naujas oro reikalų sekretorius Donald Quarles savo kalboje Philadelphiaj išdėstė, kad Jungtinės Valstijos nesiekia nusiginklavimo.

Jis sakė, kad Amerika nori būti tvirtai ginkluota, pasilaikyti atomines ir kitas bombas, kad būtų kuo "atsikirsti", jei kas užpultų.

Jungtinių Valstijų "nusiginklavimo" planas siekia tikslai inspekcijos, kad negalėtų įvykti staigus užpuolimas, iš vienos ar kitos pusės.

Taigi, iš didelio debesio lietaus labai mažai. Daug prikaltėta, bet tik akių dumimui. Kada Tarybų Sąjungos taikūs tikslai iškilo viršūn ir nebegalima daugiau kitiems akis dumti, ponai pasisakė atvirai, kad jie neketina nusiginkluoti, atsižadėti atominių bombų ir t. t.

Buržuazinis nacionalizmas

dar daugiau žalos, negu gera. Kiekvienas jo pasijudinimas atsižymi žiaurumu.

Geriausiai tą iliustruoja pastarieji įvykiai Graikijoje ir Turkijoje.

Graikijos nacionalistai užpuolė ant turkų konsulato Graikijoje, o turkai, atsakydami į tai, puolė ant graikų krautuvių, įstaigų ir bažnyčių Turkijoje. Ir dėl ko?

Dėl to, kad graikai ir turkai nori gauti Kipro salą. Tenai yra 400,000 graikiškų kipriečių ir 100,000 turkiškų. Turkija sako Graikijai, kad ji niekad nesutiks, kad Kipro sala būtų pavesta Graikijai. Graikija, aišku, dar labiau nesutiktų, kad sala tekėtų Turkijai. Ir štai dėl tos salos dabar šios kaimynės bausiai pykstasi. Pykstasi dėl salos, kuri Britanijos rankose, o pastaroji nei neketina paleisti jos iš savo rankų.

Tarybų Sąjungos angliakasiai šiemet iškasė jau 390 milijonų tonų anglies arba per pusę daugiau, negu 1950 metais. Jie taipgi viršijo šių metų planą 20 procentų.

Šie faktai sumuša į dulkes didlapių teigimą, kad Tarybų Sąjungoje nėra pirmynžangos. Jeigu tenai nepasitenkinama atsiekimais, tai tik dėl to, kad pareikalavimai labai smarkiai kyla.

Štai kitas faktas: Premjeras Bulganinas nurodė, kad prieš karą Tarybų Sąjungoje buvo tik 24 anglies kombainai ir 36 pakrovimo mašinos. 1954 metais buvo jau

1,600 anglies kombainų ir 3,000 pakrovimo mašinų.

Tarybų Sąjungos vyriausybė pakvietė užsienio diplomatus pasižiūrėti atomines elektrines, kuri stovi apie 66 mylias į pietvakarius nuo Maskvos.

Įmonė stovinti lygumoje, pusė mylios nuo Obrinskoja kaimo. Ji esanti gerai insuliuota, niekam jokio pavojaus nėra nuo radiacijos.

Tarp diplomatų, kurie pirmieji buvo pakviesti, buvo ir Jungtinių Valstijų ir Britanijos ambasadoriai.

Tarybų Sąjunga ir Jugoslavija sudarė prekybinę sutartį pagal kurią per ateinančius metus abi šalys apšikeis prekėmis sumoje \$70,000,000.

Prie to, Tarybų Sąjunga duos Jugoslavijai \$30,000,000 paskolą aukso. Už šią paskolą Jugoslavija galės pirkti prekes bile kur.

Tuom pat sykiu Tarybų Sąjunga duos Jugoslavijai \$54,000,000 kredito.

Kreditas tęsis 3 metus, o paskola turės būti gražinta per 10 metų.

Tarybų Sąjungoje lankosi Jungtinių Valstijų teisėjas William O. Douglas, senatorius Malone ir eilė kitų aukštųjų asmenų.

Senatorius Malone pareiškė, kad jis įsitikinęs, jog Tarybų Sąjunga nesirengia karui.

Iš Francijos atvyksta tūks tančiai turistų.

Argentinos prezidentas Peronas paskelbė, kad Argentinos sostinėje Buenos Aires įvedama apgulos padėtis.

Tas rodo, kad įsitempimas tebėra.

DARBIEČIAI NORI DAUGIAU SOCIALIZMO

LONDON. Darbo Partija ruošiasi prie konvencijos, kuri įvyks kitą mėnesį. Iš rezoliucijų, atsiųstų centrui, matosi, kurion pusėn krypta darbiečių masės.

Dauguma iš gautų rezoliucijų reikalauja, kad Darbo Partija darytų kovingsnę, siektų daugiau socializmo.

Dešinieji vadai, žinoma, tam nepritaria. Gali būti nemažai debatų konvencijoje.

BELGRADAS. Jugoslavija taipgi planuoja sumažinti savo karines jėgas, sako gerai informuoti šaltiniai.

Mano Krašte Brangus

K. Kubilinskas

Tykiai tykiai liūliuoja
Nemunėlis šaly,
Dar tykiau tyvuliuoja
Želmenėliai žali.

Plaukia kloniais kombainai,
Debesėliai skliautu.
Čia ir darbui ir dainai,
Ir svajonei platu.

Rausta vakaro žaros,
Rausta melsvas dangus.
Koks tu mielas, koks tu geras
Mano krašte brangus.

Čia nuo jūrų lig jūrų
Ošia mūsų laukai.
Nuo Neries lig Amūro
Čia gyvena draugai.

Visos tautos kaip sesės,
Kaip galinga šeima.
Kilki, krašte gimtasis,
Kilki, šalie mylima.

Rausta vakaro žaros,
Rausta melsvas dangus.
Koks tu mielas, koks tu geras
Mano krašte brangus.

Pas

Chuliganijimai prieš delegaciją, atidengė, da

Visų pirmt suomenės aknaciškais chsuomenė, ka tai pasmerkė Dabar jų iš kailio, bes veiksmus, sa užglostyti, p maskuoti pa da.

Tačiau vis nimas jau p pukiški sald pakeis.

Ir štai ka Atvyko tie Kanadą tikė kanadiečiai atkovos jien sostus, o šie paslaugos, iš rykštė ir rir "Susivaldyki ne — tai gau šės!"

Per tiek i verkė, skund čia vietoj rykštė pasiū

Bėda... — skūstis h jai, tą ir pja

Na, žinoma visai blogai neužgriuvo. rius rėmėjus jų ir kitokių ir išnaudotojų tvirtovė.

Tačiau liai ką įveikianti smagu, kad pasirodė pri dipukų užma

Nei iš šio, siminė man pats Kersten gaus buvo i lietuviškų po

Kodėl lietu tos" nešėjai buriai, nei Lietuva niek giau neberas

Lietuva j duota, — o

Nejaugi jis ejęs, čia apsi vo skarmalus žengė su vis dangų, net nepalikęs?

Nepriklaus vienas "hero kiai sau su krūtine, ša quolpa", kad Dundas stryt to didelio su nas nepasak atgailėstauja tavoja?

Pastabos

Chuliganiški dipukų išstojimai prieš tarybinę farmų delegaciją, labai daug ką atidengė, daug pasakė.

Visų pirma, jie viešai visuomenės akyse pasirodė esą naciškais chuliganais, o visuomenė, kaip tokius, griežtai pasmerkė.

Dabar jų lyderiai neriasi iš kailio, besistengdami savo veiksmus, savo nepasisekimą užglostyti, pridengti bei užmaskuoti parodytą tikrą veidą.

Tačiau visuomenės įsitikinimas jau parodytas. Jo dipukiški saldžiuvaičiai nepakeis.

Ir štai kas juokingiausia:

Atvyko tie "herojai" čia į Kanadą tikėdamiesi, kad ims kanadiečiai tuojau šoksis ir atkovos jiems jų prarastus sostus, o šie — vietoj tokios paslaugos, išsitraukė beržinę rykštę ir rimtai pagrūmojo: "Susivaldykite, ponai, o jei ne — tai gausite beržinės košės!"

Per tiek metų aimanavo, verkė, skundėsi ir dejavo, o čia vietoj užuojautos — rykštę pasiūlė!

Bėda... "kaltas būdamas — skūstis liauk, ką pasisėjai, tą ir pjauk!"

Na, žinoma, nėra dar jiems visai blogai — dangus dar neužgriuvo. Jie dar turi stiprius rėmėjus karo kurstytojų ir kitokių apgadinėtojų ir išnaudotojų tarpe, — tai jų tvirtovė.

Tačiau liaudis — yra viską įveikianti. Ir todėl mums smagu, kad Kanados liaudis pasirodė priešinga naciškų dipukų užmačioms.

Nei iš šio, nei iš to, — prisiminė man Kerstenas. Tas pats Kerstenas, kuris iš dangaus buvo žemėn nužengęs lietuviškų ponų gelbėti.

Kodėl lietuviškos "apšviertos" nešėjai nei Tėviškės Žiburiai, nei Nepriklausoma Lietuva nieko apie jį daugiau neberašo?

Lietuva jūk dar neišvauduota, — o kur Kerstenas?

Nejaugi jis iš dangaus atėjęs, čia apsidairė ir vėl savo skarmalus susirinkęs, nužengė su visu kūnu atgal į dangų, net savo įpėdinio nepalikęs?

Nepriklausomaj Lietuvoj vienas "herojus" taip smarkiai sau su kuloku duoda į krūtinę, šaukdamas "mea quolpa", kad net Toronte ant Dundas stryto girdisi, bet iš to didelio susijaudinimo ponas nepasako, už ką jis taip atgailėstauja, už ką atpakūtavoja?

Amerikos agrikultūrinė delegacija, kuri važinėjo po Tarybų Sąjungą. Nuotraukoje ji matoma Charkovo eksperimentinėje stotyje prie jaunų kukurūrų.

Ką Kiti Rašo

Raketo Sutemos

"Vienybės" bendradarbis J. Šiaučiuonas rašo:

"Pradeda aiškėti, kad Lietuvos išlaisvinimas ilgiems laikams palaidotas. Mūsų pastangos padėti savo tėvų kraštui išsilaisvinti jokių vaisių nedavė..."

Labai rimtas prisipažinimas. O tas juk reiškia, kad iš Amerikos lietuvių išvilioti tūkstančiai dolerių nuėjo į raketierių iš Vliko ir Alto kišenes.

Tasai "laisvinimo" humbergas gyvena sutemas. Apgautieji Vienybės, Naujienų, Draugo pasekėjai pradeda akis atsikrapštyti.

Lietuva neprašo jokių išlaisvinimų. Ji gražiai maršuoja pirmyn. Kiekvienas pranešimas iš Vilniaus byloja apie naujus lietuvių tautos laimėjimus pramonėje, žemės ūkyje, kultūroje, mokslė. — A. Bimba.

Bijo ir Taikos

Karl von Wiegand rašo Hearsto laikraščiams (iš Romos), jog Genevos konferencija "suteikė visame pasaulyje lengvą atsikvėpimą, kuris dar vis eina per politinius miškus kaip švelnus, malonus vėjelis".

Bet tatai kaip "paralyžiaus ranka" emė slėgti Adenauerio valdžią. Taipgi Vakarų Europos ginklų gamintojai nusiminę, jog taika bus išlaikyta.

Karas, taigi, kai kam naudingas.

"Dabar yra problema kaip sulaikyti taiką nuo išsiplėtimo visur, iki šalto karo svarbūs klausimai neišspręsti..." rašo "Wall Street Journalo" korespondentas Philip Geyelin, Washingtone.

Jis sako, valstybės departamentas

Meldžiasi ir prašo griekų atleidimo iš ko? Nebent iš Kersteno, ar kurio kito panašaus dangaus sutvėrimo?

Z. J.

tamentas negali atsiginti visokių pasiūlymų geresniems santykiams su TSRS — delegacijų vykimui ten ir kvietimui iš ten. — V. Andrusis.

Nuvykę į TSRS Persitikrino

Lauren Soth, vienas Amerikos fermerių delegacijos narys, kuris, reikia sakyti, prasčiausiai atsiliepia apie TSRS, pagalios pripažįsta štai kiek:

"Laikė mūsų kelionės TSRS nepasirodė jokios opozicijos valdžiai.

Mums nepavyko išgauti nė vieno valdžiai priešingo balso visuose kolūkiuose ir tarybinuose ūkiuose".

Soth, beje, nėra fermerys. Jisai yra redaktorius Des Moines, Iowa, laikraščio "Register and Tribune".

Iš jo rašto ir prisipažinimo, kad jie bandė išgauti žmonių pasipriešinimą valdžiai, reikia spręsti, kad jam rūpėjo kas kitas, o ne patirti apie TSRS žemės ūkį.

Jis dabar nežinąs ar žmonės ir yra patenkinti, ar jie laikosi disciplinos ir nekalka prieš savo valdžią. Bet žino, kad nėra opozicijos valdžiai.

Kiek laiko atgal kolumnistas Stewart Alsop stebėjosi, kad atvykęs Maskvon ir radęs visai kitokią santvarką, jis matė viską tvarkingai einant be prievartos, be valdžios grumojimų.

Sen. Allen Ellender, konservatyvus Louisianos demokratas, pabuvojęs TSRS ir liaudies respublikose, štai ką sako:

Šis vizitas "buvo man geriausia reveliacija". Senatoriui sako, jis rado tose šalyse visai skirtingą padėtį, negu buvo susidaręs išpūdi iš valstybės departamento informacijų, ar misinformacijų.

Komunistų šalyse žmonės nenori karo ir jie mano, kad Jungtinės Valstijos nori karo.

Jis sako, karo galima išvengti ir situaciją galima pa-

gerinti prekybos praplėtimu tarp Amerikos ir TSRS bei liaudies respublikų.

Valstybės departamentas, pravedimui savo politikos, informavo net ir senatorius klaidingai apie TSRS. Sen. Ellender tai patyrė. — Vilnis.

Perono Persivertimas

New Yorke išeina pažangus mėnesinis buletinis "Latin America Today", kuriam paduodamos įdomios pirmarankės žinios ir analitiniai straipsniai apie Pietų ir Vidurinę Ameriką.

Paskiausiam to buletinio numeryje nagrinėjama padėtis Argentinoj. "Latin America Today" sako, kad klaidinga manyti, jog Peronas užgniaužė klerikalų ir pro-Washingtono elementų sukilimą. Iš visko atrodo, kad įvyko kaip tik atbulai: Peronas išdavė "peronizmą", nustūmė nuošalin sindikatus (peronistines unijas). Perono režimas vis mažiau remiasi ant CGT (Generalinės Darbo Konfederacijos), darbininkams bus daroma vis mažiau nuolaidų — kitaip sakant, Peronas bando sudaryti naują bazę savo diktatūrai.

Peronas, žinoma, niekad nebuvo pro-darbininkiškas. Bet jo sindikatai primesdavo darbininkams tam tikrus trupinius, o sindikatų vadai, atsismokėdami, remdavo Peroną sunkiomis valandomis. Kuomet tik Perono režimui grėsdavo pavojus iš armijos ir kitų klikų pusės, sindikatai išsukdavo savo narius į gatves, demonstracijoms, išstojimams...

Pažymėtina, kad paskutinio sukilimo metu Peronas jau nesirėmė CGT. Jis atsisaukė į sindikatus, bet prašė jų likti ramybėje. Vietoje to, jis metėsi armijos glėbin — už tam tikrą kainą. "Latin America Today" taip išsireiškia:

"Peronas atsiskyrė nuo CGT. Ar jis jau vedė armiją ir reakciją, dar pilnai nežinia, bet jis su jomis jau miega..." — Laisvė.

Nesijuokit

Juokas juoku, bet faktas, kad viename Montrealo kalėjime kalinys su muilo pistoletu suvarė į savo karcerį 8 kalėjimo sargus ir paskui užrakino juos tenai, o pats išmaršavo iš kalėjimo.

Tai dar gudriau, negu banoko išplėsimas su banano pistoletu.

Vyt. Kastytis teigia, kad Akmenės kalkinės darbininkai linke geriau akmenis skaldyti kūjais, negu mašinomis.

Well, mano tėvui truko du metai persitikrinti, kad ge-

ŠIPSENO

Mieguistų Pokalbis

Antrą valandą ryto suskambėjo profesoriaus telefonas.

"Hello, ar tai vienas, vienas, vienas?" klausia profesorių.

"Ne, tai vienuolika, vienuolika," atsako profesorius žiovaudamas.

"O, labai atsiprašau," atsiprašė balsas. "Dovanokit už išbudinimą".

"Tai niekis, aš vistiek turėjau atsikelti atsakyti telefoną".

Taip, bet...

"Tu nusistebėsi, brangušis, kiek vyrų gailėsis, kada aš apsviesiu", pasakė didžiudamasi besirengianti vestis mergina.

"Taip, brangioji, bet su keliais vyrais tu vesies?" klausia būsimo vyras.

Aukšti Procentai

"Pasakyk tu man, kamte dalykas, kad Jurgis, kada priklausė pažangioms organizacijoms, gailėdavos paaukoti keletą dolerių, o dabar aukoja tūkstančiais dėl bažnytinių reikalų?" klausia Petras Povilą.

"Matomai jis tikisi atgauti dešimteriopai, žinoma, po mirties", atsako Povilas.

Iežinis plūgas geriau už medinę žagrę.

Tėviškės Žiburių bendradarbis teigia, kad Amerikoje augas įsitikinimas, jog su Maskva galima susikalbėti tik turint realią ginklo jėgą užpakalyje.

Ną, ir kas gi matys užpakalyje? Kodėl neatstatyti priešakyje?

Mūsų premjeras St. Laurent sako, kad rusai suminkštėjo po to, kai jie patys išbandė atomines bombas.

Bet atrodo, kad tos bombos suminkštino ne vien rusus.

J. Kardelis verkia, kad Vakarai vis daugiau įsitikinę, kad Ženevoje jie buvo visiškai apgauti.

Kitą sykį reiktų siųsti tokius, kaip Kardelis ir Gri-gaitis, kad tas neįvyktų.

Dr. Šaipokas

PHNOM PENH. — Pranešimai iš apylinkių rodo, kad rinkimus laimi ekskarakaliaus Norodomo Sihanouko Populiari Socialistinė Partija.

Jis apdikavo pereitą kovą mėnesį, susipykęs su paliaubų komisija, kuri priešinosi Sihanouko rinkimų reformoms.

Mokslo Klausimais

Prof. V. Bogorovas

Jūrų ir Vandenynų Istorijos

Kasant šachtą Donbase ar Sibire, apžiūrint Maskvos upės atkrantės griūtis, atdangas Tian-Šanio kalnuose arba Himalajuose, nesunku rasti įvairios jūrų gyvūnijos atspaudus arba suakmenėjusias liekanas. Seniai išvokusių gyvūnija rodo, kokią evoliuciją gyvūnų pasaulis patyrė per milijonus ir šimtus milijonų metų.

Tokie radiniai vertingi ne vien šiuo požiūriu. Jūros organizmų liekanų atradimas tokiose vietose, kurios yra ber šimtus ir tūkstančius kilometrų nuo dabartinių jūrų krantų, nuginčijamai įrodo, kad tolimoje senovėje čia būta jūros, į kurios dugną atmirdami krisdavo gyvenę joje organizmai.

Lyginant įvairių vietų radinius, galima nustatyti išnykusių jūrų apribus, senąsias žemynų ir vandenynų ribas, įžvelgti bendrąją žemės rutulio žievės geologinę istoriją. Su jūrų istorija yra susijęs naftos, geležies ir akmens anglies telkiniai, magnio, valgomosios druskos, kalio druskų, klinčių, gipso ir daugelio kitų turty atsiradimas.

Mokslo duomenys rodo, kad žemės amžius siekia apie 5 milijardus metų. Dabartiniai gamtos mokslai nuginčijamai įrodė, koks nepagrįstas religinis įsivaizdavimas apie stebuklingą pasaulio sutvėrimą, per šešias dienas — legenda, kuri skirta prietaringiems, tamsiems žmonėms.

Nuo to laiko, kai susidarė žemė, pati mūsų planeta, o taip pat atsiradusi ant jos paviršiaus gyvūnija perėjo didžiulį vystymosi kelią. Kaip atrodė žemė prieš du milijardus metų, sunku pasakyti, nes susidariusiose tuo metu žemės plutos sluoksniuose neliko gyvūnų būtybių atspaudų. Bet turima pakankamai daug duomenų apie laikotarpį, kurį nuo mūsų skiria maždaug pusantro milijardo metų. Tuo laikotarpiu žemės paviršiuje buvo daugiausia vandens. Sausumos masyvai riogsojo viršum jo, nedidelėmis "salomis". Viena iš jų buvo dabartinės europinės TSRS dalies ir Skandinavijos šiaurėje. "Salų" buvo toje teritorijoje, kurioje dabar driekiasi Ukrainos pietų, Sibiro ir šiaurės Amerikos žemės. Senasis vandenynas išliko beveik milijardą metų; jo apribai tik šiek tiek keitėsi. Jo vandenyse vystėsi įvairi gyvūnija ir augmenija — mikroskopiniai dumbliai, smulkūs vienląsčiai gyvūnai,

kempinės, polipai, medūzos, kirminai, vėžiagyviai, moliuskai, dygiaodžiai ir pan.

Kaip galėjo atsirasti vandenyje gyvos būtybės? Šiuo klausimu mokslininkai daugelį amžių kovojo prieš tuos, kurie gynė legendą, kad visa, kas gyva, buvo sutvėrta vienu "dangaus kūrėjo" aktu. Astronomijos laimėjimų dėka pavyko nustatyti, kad medžiaga, esanti visuose organizmuose ir būtina kiekvienam jų — grynanglis, yra plačiai paplitęs po Visatą, ir tam, kad iš jo išsivystytų gyvos būtybės tereikia vien atitinkamų sąlygų.

Palankiausias sąlygos gyvybei atsirasti susidarė seniausiam vandenynė. Jo vandenyse buvo nemaža grynanglio ir kitų medžiagų, kurių reikia gyvoms būtybėms susiformuoti. Toliau besivystant susidarė baltyny pavidalo junginiai ir sudėtingos organinės medžiagos, kurios po ilgų pakitimų ir išsivystė į augmeniją bei gyvūniją.

Gyvų organizmų atsiradimas buvo nepaprastai svarbus įvykis žemės istorijoje. Jų didelio poveikio išdavoje mūsų planetos paviršutiniame sluoksnyje ir vandenyse pradėjo vykti cheminiai ir geologiniai procesai. Gyvosios būtybės sukaupe didžiulius įvairių medžiagų klodus, panaudojo saulės energiją, pakeitė dujų savybių santykius žemės atmosferoje (dujinis deguonis — augalų gyvybinės veiklos reiškinys). Jos paveikė vandenų druskos sudėtį, išskirdamos į nuosėdas įvairias medžiagas, tapo dirvos kūrėjais.

Kiek daugiau kaip prieš 500 milijonų metų įvyko dideli kalnų susidarymo procesai. Šiauriniame pusrutulyje vandenyno dugnas pakilo, ir dabartinės Kanados bei Grenlandijos vietoje susidarė didelis žemynas. Dabartinėje europinėje TSRS dalyje buvo sausuma. Ypač didelės permainingos įvyko pietiniame pusrutulyje, kuriame susidarė didingas pietų žemynas, pavadintas Gondvana.

Toliau vykstant dugno pakilimo procesui, šiauriniame pusrutulyje susidarė platus šiaurės žemynas, apėmęs plotus nuo Kanados iki Karijos. Plėtėsi ir Sibiro žemynas. Šie pakilimai šiauriniame pusrutulyje kaitaliojosi su jūros dugno nuslūgimu — tada jūra plėtėsi. Tačiau dugno pakilimo procesas vyravo, ir akmens anglies laikotarpiu, t. y. maždaug prieš 210-265 milijonus metų, susidarė didžiulis

šiaurės kontinentas, sujungęs atskirus žemynus ir "salas".

Tarp šiaurinio kontinento ir pietinio Gondvanos žemyno patumos kryptim driekėsi vandenynas. Mokslininkai jį pavadino Tetisu.

Maždaug prieš 150 milijonų metų sausuma pradėjo slūgti, ir vandenyno plotas žymiai padidėjo. Didžiulis šiaurės kontinentas pasidalijo į tris dalis. Pirmasis žemynas jungė dabartinę šiaurės Amerikos, Granlandijos, Islandijos ir Anglijos teritoriją. Antrasis — Skandinavijos, Suomijos, Karelijos ir Kolos pusiasalio teritoriją. Trečiasis — Rytų Sibiro, Centralinės Azijos, Kinijos, Indokininijos ir Malajų salyno dalies teritoriją. Pietinį Gondvanos kontinentą vandenynas taip pat padalijo į tris dalis. Vienas žemynas sujungė Pietų Amerikos ir Afrikos teritorijas, antrasis — Indiją ir Madagaskarą, trečiasis buvo Austrijos vietoje. Toks vandenynų viešpatavimas truko apie 20 milijonų metų. Paskui jį pakeitė neilgas sausumos iškilimas, po kurio įvyko dar didesnis nuslūgimas.

Prieš 60 su viršum milijonų metų įvyko dideli kalnų susidarymo procesai. Azijoje iškilo Pamiras, Hindukušas, Himalajai; Europoje — Alpės, Apeninai, Karpatai, Balkanai, Krymo ir Kaukazo kalnai. Tai panaikino platuminį Tetiso vandenyną, kurio teišliko vien liekanos Viduržemio, Juodosios ir Kaspijos jūrų pavidalu.

Jūrų ir vandenynų apribai intensyviai kito ir vėlesniu laiku, vadinamojoje kainozainėje eroje, kuri truko beveik 60 milijonų metų. Per šį laiką ir susiformavo dabartiniai jūrų apribai. Paskutiniame kainozoinės eros laikotarpij, kuris prasidėjo maždaug prieš milijoną metų, atsirado žmogus.

Per šį milijoną metų susidarė jūros, skalaujančios mūsų Tėvynės krantus. Didelį vaidmenį jų gyvenime suvaidino ledynai. Antai, mažiau kaip prieš 20 tūkstančių metų ledyno sumažėjimas atpalaidavo gilią dąbą, esančią dabartinės Baltijos jūros ribose. Ją pripildė polaidžio vandenys, sudarydami didelį ežerą. Po trijų tūkstančių metų ledynų ežeras susijungė su šiaurės jūra, o šiaurėje — su Baltąja jūra.

Baltijos jūros krantuose randami jūros gyvūnų atliekai leidžia nustatyti buvusios jūros apribus. Joje išsivystė daugybė joldijos moliuskų, kurių ir dabar yra poliarinėse jūrose. Joldos jūra egzistavo mažiau kaip tūkstantį metų. Prasidėjęs sausumos iškilimas nutraukė Baltijos jūros ryšį su vandenynu, o tirpstantis ledy-

nas padarė jos vandenį gėlus. Dėl to jūros gyvūnija išnyko ir plačiai paplito gėlavandeniai. Ežeras, egzistavęs pustrėčio tūkstančio metų, vėl susijungė su šiaurės jūra ir pirmenybę igavo jūrų gyvūnija. Prie jūros-ežero, kurio vanduo buvo šiltas, gyveno akmens amžiaus žmonės. Vėliau šis didelis vandens telkinys per 5 tūkstančius metų pavirto šiuolaikine Baltijos jūra, kuri egzistuoja du tūkstančius metų. Ji ir dabar vis kinta. Antai, dar 18-tame amžiuje Skandinavijos pusiasalyje buvo padarytas jūros lygio atžymos, kurios įgalino po 100 metų nustatyti, kad krantas čia pakilo 136 cm. Krantų pakilimas būdingas visai šiaurinei Baltijos jūros daliai, užtat pietuose jie lėtai slūgsta, ir jūros plotas didėja.

Dar įdomesnė yra mūsų pietinių jūrų geologinė istorija. Mažiau kaip prieš 13 milijonų metų nuo Vienos iki Aralo jūros bangavo Sarmatijos jūra. Prasidėjęs sausumos iškilimas atskyrė Viduržemio jūrą nuo vandens baseino, jungusio Juodąją, Azovo ir Kaspijos jūras. Šis baseinas pasidarė uždaras. Mokslininkai jį pavadino Pontijos ežeru-jūra. Kadangi į ją suplaukė gausių Rusijos lyguma iš šiaurės tekančių upių vanduo, jis pasidarė gėlus. Sausumai toliau iškytant, Pontijos jūra Kaukazo rajone pasidalijo į dvi — Juodąją ir Kaspijos jūras. Juodoji jūra susisiekė su Viduržemio jūra ir joje išsivystė jūrų gyvūnija. Išlikę Pontijos jūros gyvūnijos likučiai veisėsi Juodosios ir Azovo jūrų šiaurės vakarų dalies sugėlintuose rajonuose.

Užtat Kaspijos jūroje jie gavo plačias erdves. Kaspijos silkės, sturys, eršketas,

didysis eršketas ir kai kurios kitos, nuo Pontijos laikų likusios rūšys pasiliko svarbiausiais jos vandenų gyventojais. Pasaulij nėra nė vienos jūros, turinčios tokią savitą gyvūniją, kaip Kaspijos jūra. Šios jūros apribai laikui bėgant labai keitėsi.

Dabartinė Aralo jūra susidarė susikaupus gilioje dąboje upių vandeniui, kas ir paveikė jos gyvūniją. Arale nėra tipinių jūros organizmų, joje veisiasi tie upių gyvūnai, kurie galėjo prisitaikyti prie jos vandens, sudruskėjusio dėl išgaravimo. Štai kodėl žvejybos pagrindas čia yra karšis, karpis ir Amūro raudonakė.

Mūsų pietinių jūrų istorija dar tebevyksta. Netoli Sutchumio ant Juodosios jūros dugno galima rasti senovės graikų Dioskurijos miesto likučius. Kadaisė jūros lygis čia buvo žemesnis, o paskui buvę ant kranto pasta- tai atsidadė po vandeniu.

Palyginus prieškarinį ir dabartinį Kaspijos jūros žemėlapius, galima pamatyti, kad Kaspijos šiaurėje pažymėtoji Kultuko įlanka išnyko ir Komsomoleco įlanka žymiai sumažėjo. Tai paaiškinama tuo, kad Kaspijos paviršius pastaraisiais metais žymiai nuslūgo. Visai kas kita pastebima Aralo jūroje, kurios paviršius kyla.

Mūsų šiaurinių jūrų istorija suteikė savotišką pobūdį gyvūnijos plitimui. Ikiledyniniu laikotarpiu šiaurės Lediniuotojo vandenyne vanduo buvo šiltas ir jame puikiai jautėsi tie gyvūnai, kurių randame Atlanto ir Ramiojo vandenynų šiaurinės dalies rajonuose. Prasidėjęs ledynų laikotarpis išstūmė juos į pietus. Padėtis nepasikeitė ir poledyniniu laikotarpiu, nes poliarinių jūrų vanduo tebėra šaltas ir labai sugėlintas. Štai kodėl

Atlanto ir Ramnyų šiaurinėje siasi daug beimenkės, silkės, lašiša, otas, plelnai, kai kurie raijai, moliuskai, gyvūnai. Visiškai poliarines uždari dėl žer temperatūros ir mo. Poliarinių tebekinta ir r d Mūrmano krant kaimų, prieš 30 vusių ant Balt kranto, dabar kilometrus nu Prano-Juozapo giau kaip 300 tyje galima r kaulų.

Nors Ramusis yra seniausias, mūsų rytų jūr nos". Jų amžius daug milijoną n gus sausumai A: pakraštyje, susi sasiauris, o bu keturų grandinė virtines. Tokia Kurilų, Japonij rias nuo Ramiojo skiria Beringo, Japonijos jūros, jos salos atsira ugnikalniams ve

Vandenynų is vyksta. Geologų logų tyrimai šio vien tik įdomūs žvilgiu, bet ir t svarbą liaudies lams. Kuo smu skverbiames į je tuo platesnės d žinios apie naūdi nų telkinius, žini ir vandenynų gy rios reikalingos: liau vystyti.

Vakarų Bėdos

Didlapiiai mėgs šyti apie socialis riau bėdas, bet bėdų ir Vakarai.

Izraelis ir Eg tasi eilę metų. I šaudo net iš kar

Britai su didė kariauja Kenjoje niais.

Francūzai neu Indokininijoje, ka jų šimtai šiaurės Pietų Afrikoje įsitempimas tarp spalvotų.

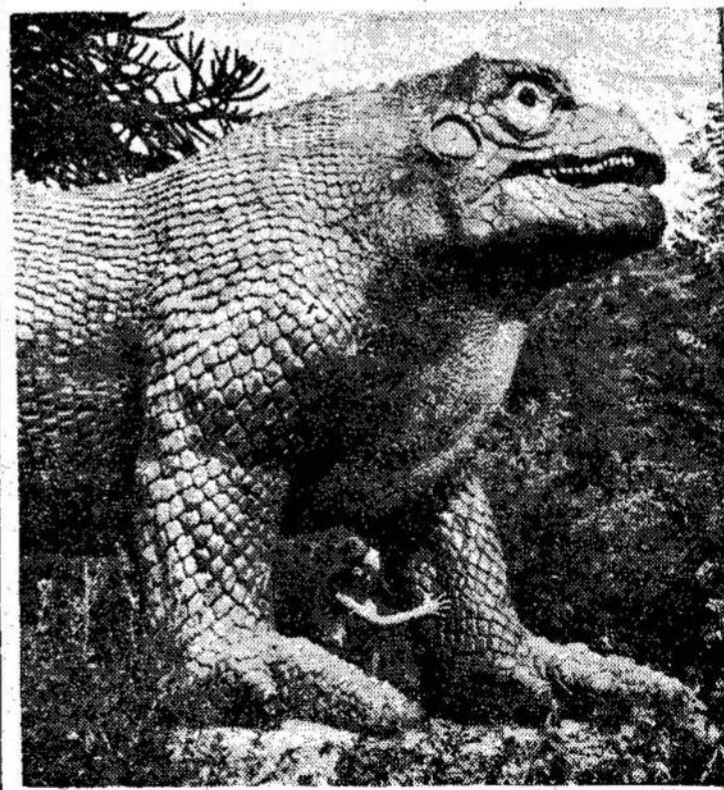
Pietų. Vietnar karas tarp valdž religinių sektų.

Didelis įsitem gentinoje tarp klykų.

Peru ir Ekvado armijas į pasienį ginčijasi dėl sien metus.

Graikai ir tur vieni kitų įstaiga salos.

Čia paminėti k timai nieko bendr komunistais. Tai

Štai kokie pabaisos gyveno 150,000,000 metų atgal. Jo dydis gali būti sprendžiamas lyginant su žmogumi, kuris

matomas jo tarpukojo. Šis "paminklas" tiems dinasaurams stovi Londone Crystal Palace.

kai kurios
s laikų li-
liko svar-
enų gyver-
era nė vie-
s tokią sa-
o Kaspijos
pribai lai-
keitėsi.

jūra susi-
ilijoje dau-
ui, kas ir
iją. Arale
organiz-
tie upių
lėjo prisi-
ndens, su-
garavimo.
os pagrin-
karpis ir

ir istori-
Netoli Su-
sios jūros
i senovės
s miestų
jūros ly-
pis, o pas-
to pasta-
deniu.

karinį ir
jūros žė-
pamatyti.
ėje pažy-
nką išny-
o įlanka
ai paaiš-
Kaspijos
siais me-
o. Visai
Aralo jū-
us kyla.
jūrų isto-
šką pobū-
ui. Kile-
Šiaurės
enyno
ir jame
gyvūnai,
Atlanto ir
šiaurie-
se. Prasi-
tarpis iš-
Padėtis
ledyniniu
poliarinių
šaltas ir
tai kodėl

Atlanto ir Ramiojo vande-
nynų šiaurinėje dalyje vei-
siasis daug bendrų rusių
menkės, silkės, paprastoji
lašiša, otas, pleksnės, bangi-
niai, kai kurie ruoniai, paukš-
čiai, įvairūs moliuskai ir kiti
gyvūnai. Visiems jiems var-
tai į poliarines jūras yra
uždari dėl žemos vandens
temperatūros ir mažo sūrumo.
Poliarinių jūrų apribai-
tebekinta ir dabar. Kyla
Murmansko krantai: daugelis
kaimų, prieš 350 metų bu-
vusių ant Baltosios jūros
kranto, dabar yra per 5-6
kilometrus nuo vandens.
Prano-Juozapo žemėje dau-
giau kaip 300 metrų aukš-
tyje galima rasti ruonių
kaulų.

Nors Ramusis vandenynas
yra seniausias, mūsų Toli-
mųjų rytų jūros — "jau-
nos". Jų amžius siekia maž-
daug milijoną metų. Nuslū-
gus sausumai Azijos žemyno
pakraštyje, susidarė Beringo
siaurasis, o buvusių kalnų
keturų grandinė sudarė salų
virtines. Tokia yra Aleutu,
Kurilų, Japonijos salų, ku-
rias nuo Ramiojo vandenyno
skiria Beringo, Ochotsko ir
Japonijos jūros, kilmė. Nau-
jos salos atsirado taip pat
ugnikalniams veikiant.

Vandenynų istorija tebe-
vyksta. Geologų ir okeano-
logų tyrimai šioje srityje ne
vien tik įdomūs mokslo at-
žvilgiu, bet ir turi nemažą
svarbą liaudies ūkio tiks-
lams. Kuo smulkiau mes
skverbiamės į jos gilumą,
tuo platesnės darosi mūsų
žinios apie naudingų iškase-
nų telkinius, žinios apie jūrų
ir vandenynų gyvūnus, ku-
rios reikalingos žvejybai to-
liau vystyti.

Vakarų Bėdos

Didlapiai mėgsta daug ra-
šyti apie socialistinio sekto-
riaus bėdas, bet neliuosi nuo
bėdų ir Vakarai.

Izraelis ir Egiptas pyk-
tasi eilę metų. Dažnai apsi-
šauko net iš kanuolių.

Britai su didele armija
kariauja Kenjoje su vietni-
niais.

Francūzai neužbaigė bėdų
Indokinijoje, kaip atsirado
jų šimtai Šiaurės Afrikoje.

Pietų Afrikoje didžiausias
įsitempimas tarp baltųjų ir
spalvotų.

Pietų Vietname tebeina
karas tarp valdžios ir eilės
religinų sektų.

Didelis įsitempimas Ar-
gentinoje tarp buržuazinių
kilkų.

Peru ir Ekvadoras traukia
armijas į pasienį. Šios šalys
ginčijasi dėl sienos per 125
metus.

Graikai ir turkai degina
vieną kitą įstaigas dėl Kipro
salos.

Čia paminėti keli susikir-
timai nieko bendra neturi su
komunistais. Tai grynai ka-

Z. Janauskas gavo nuo savo
brolio iš Panevėžio fotogra-
fiją aikštės, apie kurią rašo
sekančiai: "Ši aikštė yra
prieš Rosacho namus. Vidu-

ryje buvo raudoni mūro na-
mai, apie kuriuos suvažiuo-
davo turgus. Karo metu
tuos namus subombardavo,
ir dabar vietoj turgaus turi-

me puikią aikštę. Tolumoje
paminklas V. I. Leninui."
Čia matote tos fotografijos
reprodukciją. Taip ta aikštė
išrodo dabar.

Ruošiasi Pagerbti Rašytoją R. Mizarą

P. Buknys rašo Laisvėje:
"Retai išeina tokia Lais-
vės laida, kurioje nebūtų mi-
nimas Rojus Mizara. Jo
raštai straipsniais eina Lais-
vės skiltyse; daugelio jo pa-
rašytų knygų, — apysakų,
istorinių kūrinių, sceniškų
veikalų ir kitokių, — skel-
bimai eina mūsų dienrašty-
je be pertraukos. Gi šiemet
Rojaus Mizaros vardas yra
plačiai minimas visoje lietu-
viškoje spaudoje Amerikoje,
Lietuvoje ir visur, kur tik iš-
eina spausdintas lietuviškas
žodis.

"Šiemet sukanka Rojui
Mizarai 60 metų amžiaus, 40
metų žurnalistinės karjeros,
ir jau virš 35 metai, kai jis
pradėjo dirbti Laisvėje. Jau
daug metų, kai jis yra Lais-
vės vyriausiojo redaktoriu-
mi.

"Lietuva labai reikšmingai
pagerbė Mizarą jo 60 metų
amžiaus sukaktimi. Išleido
du jo veikalus: 'Mortos Vil-
kienės Divorsas' ir 'Povilas
Jurka', o du — 'Kelias į Lai-
mę' ir 'Ūkanos' — tuoj bus
atspausdinti.

"Rašytojai ir menininkai
suruošė pokylį Vilniuje Mi-
zaros pagarbai, kaip rašyto-
jo ir žymaus visuomenininko.

"Lietuva yra nusistačiusi
išleisti visas Mizaros para-
šytas knygas. Tai yra labai
gražus rašytojo pagerbimas.

"Mes, amerikiečiai lietu-
viai, esame daugiausia pa-
sinaudoję Rojaus Mizaros
raštais, jo talentu kaipo me-

pitalistinės bėdos.

Jeigu gerai išnagrinėjus,
tai būtų galima surasti, kad
kapitalistiniame pasaulyje
yra kur kas daugiau bėdų
ir vargų, negu socialistinia-

me.

nininko ir visuomenininko.
Tad ir mes turime pasirody-
ti, kad branginame apšvie-
tą ir įvertiname apšvietos
kūrėjus. Turime pagerbti jį
visomis trijomis sukaktimis,
nes jos visos yra mums la-
bai svarbios.

"Laisvės bendrovės direk-
torių taryba ruošia banketą
su koncertine programa sa-
vo redaktoriaus suminėtu
sukakčių ir ilgų metų jo gau-
singo triušo Laisvės redak-
cijoje proga. Banketas įvyks
spalio 9 dieną, Liberty Au-
ditorium, 110-06 Atlantic
Ave., Richmond Hill, N. Y.,
2 valandą po pietų."

Be abejonės, Rojus Miza-
ra pilnai užsitarnavęs visų
lietuvių pagarbą ir jo pa-
gerbimas šių sukakčių proga
labai reikalingas. Mes, ka-
nadičiai, kurie skaitėm jo
apysakas ir scenos veikalus
bej straipsnius spaudoje,
džiaugiamės, kad yra deda-
mos pastangos pagerbti jį.
Mes visi prisidedame dvasio-
je prie amerikiečių ir linkime
Rojui Mizarai ilgiausių me-
tų ir dar daug energijos tęsi-
mui taip svarbaus darbo.

J. Yla

KATALIKŲ UNIJOS DAR NESIVIENYS

QUEBEC. — Canadian
and Catholic Confederation
of Labor savo konvencijoje
pasisakė prieš vienybę su ki-
tomis unijomis, kurios vie-
nyjasi į Kanados Darbinin-
kų Kongresą. Jei ne ant vi-
sados, tai nekuriam laikui.

Konfederacijos preziden-
tas Mr. Picard pareiškė, kad
vienybės klausimas yra atei-
ties klausimas.

Konfederacija turi 100,-
000 narių, daugiausiai Kve-
beko provincijoje.

Bendra Padėtis

Jungtinės Valstijos Ame-
rikos kontinente yra domi-
nuojanti jėga kaip ekonomi-
niai, taip ir politiniai. Apie
jas sukasi visos kitos Ame-
rikos valstybės. Iš jų visų
Amerikos monopoliai sunkia
syvus.

Pavyzdžiui, Brazilijoje žmo-
nės šaukia: "Aliejus mūsų!"
Kodėl jie taip šaukia? Ar gi
aliejus ne jų žemėj? Taip,
aliejus jų žemėj, bet jį se-
miasi kiti — Jungtinių Vals-
tijų kompanijos. Tenai įsi-
kerojus La Luz kompanija.
Kanadoje ji žinoma kaip
Brazilian Traction. Joje ak-
tyviai dalyvauja ir Kanados
kapitalistai.

Jungtinių Valstijų aliejaus
monopolis Standard Oil of
New Jersey turi pagelbinę
kompaniją Venezueloje, kur
ji siurbia Venezuelos alieju
ir daro gražų pelną dėl Stan-
dard. Tenai taip pat veikia
INCO — tarptautinė nikelio
kompanija. Tai ta pati kom-
panija, kaip ir Kanadoje.

Amerikiečių pelnagrobiai
planuoja išgabenti iš Vene-
zuelos po 40 milijonų tonų
geležies rūdos per metus su
1957 metais. Panašiai, kaip
kad iš Kvebeko Kanadoje.

Argentinoje kyla pasipik-
tinimas prieš Perono val-
džią už tai, kad ji lengvai
perleido Standard Oil of
California 12,500,000 akrų
žemės. Jie sako, kad tas yra
prieš konstituciją.

Kanadoje Standard Oil of
New Jersey, per Imperial
kompaniją, kontroliuoja a-
liejų 28,000,000 akrų plote:
600,000 akrų Kvebeke, 700,-
000 akrų Ontarijoj ir 27,-
000,000 akrų vakarinėj Ka-
nadoje.

Panaši padėtis beveik viso-
se Amerikos šalyse.

Amerikoje Kartojasi Negrų Linčjavimai

CHICAGO. — Apie 50,000
žmonių, daugumoje negrai,
bet ir tūkstančiai baltųjų,
praėjo pro karstą, kur gulė-
jo nužudytas 14 metų vai-
kas, Emmet Louis Till. Per
dvi dienas, iki antros vakan-
dos ryto, minios ilgiausio-
mis eilėmis laukė prie kop-
lyčios, kur stovėjo nulū-
čiuoto vaiko karstas. Iš viso
South Side taip vadinamo
"Juodojo žiedo" ir kitų Chi-
cagos dalių žmonės vyko,
kad išreikšti savo didį pasi-
piktinimą. Atvyko ir tūks-
tančiai baltų darbo žmonių,
ypatingai iš South Side stok-
jardų srities.

Emmet Louis Till, chica-
gietis, buvo nuvykęs į Missi-
ssippi paviešėti pas savo dė-
dę. Ten jis buvo apkaltintas,
kad "švilpė", kai pro jį pra-
ėjo jauna balta moteris. Ke-
turi balti vyrai atėjo į jo
dėdės namus ir jėga jį išvil-
ko. Jis buvo žiauriai sumuš-
tas ir kulka persautas per
galvą. Žudikai jį imetė į Tal-
lahatchie upę, bet paskui kū-
nas buvo išvilktas ir vietni-
niai pareigūnai bandė jį
slapta palaidoti. Bet Till'o
dėdei pasisekė išgauti kūną
ir išsiųsti Chicagon.

Chicagoje praeinantieji
pro karstą tūkstančiai matė
baisiai sužalotą vaiko veidą,
išmuštus dantis, sužeistas
akis ir kulkos žaizdą kakto-
je.

Vaiko motina keletą kar-
tų kalbėjo miniai, sakydama,
kad ji pašvęs dabar visą sa-
vo gyvenimą kovoje prieš
linčius, užtikrinimui, kad lin-
čiuotojai būtų tinkamai nu-
bausti. Minioje buvo išdalin-
tas Komunistų partijos lape-
lis, reikalaujantis "tuojau
bausti vaikų linčiuotojus".
Pati minia kelių minučių bė-
gyje išdalino 6,000 lapelių.
Policija nedrįso įsimaityti.

MAJORAS KETINA VYKTI OTTAWON

TORONTO. — Miesto ma-
joras pareiškė, kad jis keti-
na vykti į Ottawą tikslu ieš-
koti paramos bedarbiams,
kurių šią žiemą gali būti dau-
giau, negu praėjusią žiemą.
"Mes negalime ignoruoti
tuos, kurie įspėja, kad atei-
nanti žiema gali duoti kriti-
škesnių problemų darbo
fronte", pasakė jis, prane-
šęs, jog vyks Ottawon.

CASABLANKA. — Žydai,
kurie gyvena Morokoj nue-
labai senų laikų, pradėjo ma-
siniai bėgti iš Morokos į Iz-
raelį. Manoma, kad dar šie-
met apleis Moroką mažiau-
sia 13,000. Iki 1963 metų ne-
liksią nei vieno.

Francūzų Morokoje yra
200,000 žydų. Iš to skaičiaus
80,000 randasi Casablanko-
je.

Montrealo žinios

Reikalauja Pakelti Algas

Montrealo sunkvežimių vairuotojai, atstovaujami jų unijos, veda derybas su samdytojais, reikalaudami pakelti algas po 49 c. į valandą. Kitaip sakant, jie reikalauja, kad jų algos būtų suligintos su Toronto sunkvežimių vairuotojų algomis. Montrealo ribose daugiau kaip 50 sunkvežimių firmų samdo apie 3,500 vairuotojų.

Artėja Prie Suradimo Aukšto Kraujo Spaudimo Priežasčių

Dažnai tenka nugirsti, kad tas ar kitas turi aukštą kraujo spaudimą, nuo ko daug kas ir miršta, ypač senesnio amžiaus. Šiomis dienomis Hotel Dieu ligoninės tyrinėjimų klinikos departamentas, vadovaujamas Dr. Jacques Genest, pranešė, kad trijų metų tyrinėjimo laikotarpyje, jie mano, suradę aukšto kraujo spaudimo priežastis. Žinoma, daktaras sako, dar negalima tikrinti, kad atrasti daviniai tikri, bet manoma, kad bus arti to ir, jei pasirodys, kad medicinos mokslui pavyko surasti tikras priežastis, tai nebus sunku surasti ir vaistus.

Gimė

John ir Phillis Čeponiai

(Jono ir Marcelės Čeponių sūnus) susilaukė sveikos ir gražios dukrelės. Gimė "Labor Day" dienoje, Reddy Memorial ligoninėje. Motina ir naujagimė jaučiasi gerai.

Gražiai Pagerbti Juraičiai

Gerų bičiulių iniciatyva, rugsėjo 3 d., pas Joneliūnus, susirinkus gražiam būriui artimųjų draugų bei pažįstamų, gražiai buvo pagerbti Bronius ir Elena Juraičiai,

juodviejų 30 metų vedybinės sukakties proga. Apart gerų linkėjimų, svečiai dar įteikė "jaunavedžiams" ir vertingų dovanų.

Serga

Marijona Kurkliene buvo labai sunkiai susirgusi. Gydytojo prižiūroje, gydosi namie. Dabar jos sveikata pagerėjusi.

Mirė

Rugsėjo 4 d. mirė Katarina Statkevičienė, sulaukusi 88 metų amžiaus.

Maroka ir Alžyras

Paskutinieji marokiečių ir alžyriečių išstojimai prieš francūziškus kolonistus-okupantus sudomino pasaulį šiomis dviem šalim. Čia paduosime kai kurias informacijas apie jas ir jų gyventojus.

Maroka

Užvadinimas Maroka (angliškai Morocco) yra kilęs iš arabiško užvadinimo Moghreb-el-aksa, kas reiškia — Tolimieji Vakariai. Mat, kuomet arabai 12 šimtų metų atgal išsijudino iš Arabijos ir pradėjo užkariauti šiaurės Afrikos kraštus, jie ėjo vis į Vakarus. Pirmą jie užkariavo Egiptą, paskui sekė Libija, po to Tunisija, Alžyras ir galų gale Maroka — už kurios glūdi Atlantas.

Dabartinė Maroka turi apie 8 milijonus gyventojų. Prieš arabams atvykstant, Maroka buvo apgyventa berberų tautos, kuri yra chamitinės kilmės, giminingi tauregamai, kurie iki šios dienos gyvena Saharos oazėse. Berberai buvo pagonys ir nomadai, nors dalis jų jau buvo pradėję apdirbti klonių žemę.

Arabai juos užkariavo, užmetė jiems musulmonų tikėjimą. Dabar Marokos gyventojai susideda iš trijų tautybių: arabų, arabų-berberų mišinio ir likusių berberų. Grynieji berberai gyvena kalnų srityse Pietuose. Jie dabar musulmonai, bet tebevaruoja savo seną kalbą, nors didelė dalis moka ir arabiškai. Jų yra apie 3 milijonai. Šiaurės slėnių miestuose gyvena arabų palikony ir maišytieji. Griežtos ribos tarp arabų ir arabų-berberų nėra, nes abi grupės vartoja arabų kalbą, abi vadinasi bendru amurų vardu. Jų tarpe yra žmonių, kurie iš išvaizdos grynai arabai, bet yra ir tokių, kurie turi daugiau berberiško bruožų, negu arabiškų.

Dauguma marokiečių yra vargingi valstiečiai arba skerdžiai. Viduržemio pakrančių kloniai, kurie derlingi, užimti daugiausia francūzų. Be to, miestuose dar yra nemenkas skaičius žydų. Tie žydai ten gyvena jau beveik 2,000 metų, vartoja arabų kalbą ir mažai bendro turi su Europos žydais.

Marokos plotas yra 213,350 ketvirtainių mylių, sostinė Fezas. Francūzai užkariavo Maroką 19-tame šimtmetyje. 1910-tais metais ten prasidėjo vietinių gyventojų sukilimas, kuris buvo užgnaužtas tik sekančiais metais. Bet nuo to laiko iki 1926 metų mažesni sukilimai kildavo tai vienur, tai kitur. Dabartiniai sukilimai yra anų tarsi, bet turi kiek kitokį charakterį, nes dabar vadovauja ne kalnėnų genčių seniūnai (kaidai, pašos), kaip seniau, bet miescionijos nacionalistai.

Alžyras

Alžyras yra didesnis už Maroką, turintis apie 850,000 kvadratinę mylių plotą. Bet tiksliai nustatyti, kur baigiasi Alžyras ir kur prasideda Sahara, negalima, nes griežtos sienos nėra, ypatinai, kuomet ir Alžyrą ir Saharą valdo francūzai.

Alžyras turi apie 9 milijonus gyventojų, kurių dauguma yra arabų kilmės. Berberų kilmės žmonių nuosimtis Alžyre žymiai mažesnis, negu Marokoje, bet už tai francūzų nuosimtis didesnis — jų ten yra beveik arti milijono. Francūzai turi užėmę derlingiausias pakraščio sritis. Ta juosta, apie 50 mylių pločio, vadinama Tell. Už jos tęsiasi šato plokštumos, kur žemė nederlinga ir daug išdžiūvusių draskingų ežerų bei pelkių. Ten gyvena alžy-

riečių valstiečių milijonai. O dar toliau į Pietus prasideda Atlaso kalnai.

Alžyro sostinė yra Alžyro miestas.

Francūzai Alžyro neskaito kolonija, o "nedaloma pačios Francijos dalimi". Bet alžyriečiai laikosi visai kitokios nuomonės. Jų Istiklalo (Nepriklausomybės) partija reikalauja, kad francūzai visai išsinešdintų iš šalies.

STOVĖS PRIĖS KINIJOS PRIĖMIMĄ

WASHINGTON. — Jungtinės Valstijos kovos Jungtinėse Tautose prieš priėmimą Kinijos į Jungtines Tautas.

Dešimtoji JT sesija pradedės sekanči šavaitę.

Kanada taipgi nesanti nusitarus pripažinti. Matomai ji turės laikytis amerikiečių linijos.

Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvis Elektros Kontraktorius
Darbas Garantuotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokių elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanauskas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474
Maliavojam, popieruojam, išlyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniškiausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrušis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. Tremore 6679

VERDUN, QUE.

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje
Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

6537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

IR KITUS BIZNIUS

Parduodam Namus

Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)
BERNES, MĖSINĖS, ICE CREAM PARDUOTUVES
LIU, STIKLO ir t.t. APDRAUDA
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILI-

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniškai

Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniškai

Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,

Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonuokite arba atsilankykite asmeniškai

Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERDUN AVE., VERDUN

Tel. YORk 5540; sekmadieniais ir vakarais po 8.30: TREnmore 1678

Vietnam Res

Šiandien vietnamai ir visi žemės kingieji žmonės šimtasias Vietnaminės Respublikos metines.

1945 metų rugpjūtį — tai data, džiū naujai epoe miečių tautos ir namo Demokratiška buvo įkurti namiečių tautos tės nacionalinio kovos prieš įsius kolonizatorius pat prieš japonikus, kurie b Indokiniją nuo 1945 metų rugp.

1945 metų rugpjūtį prasidėjusi ginkluoto sukilimais paėmė v rankas. Respub paskelbusios laides vyriausybės cijoje buvo sako kuri daugiau ka dešimt metų priešinosi prancivimui, tauta, ku ruosius metus t kovėsi sąjungie prieš fašizmą, ta turi teisę būkia tauta turi klausoma."

Tačiau jauno katinės respublikos vykdomų demokrvarkymų kelyje jo kolonizatoriajėga numalšinti išsivadavimo atkurti senąją tuonerius metučių tauta vedė priešinio karame kare narsumkojimo stebuklu

Šioje kovoje Vmokratinė Respublikė pergale. Kra buvo padarytas metus užsienio nistrų Zenevos buvo pasirašytmas dėl karotraukimo Indoki

Po Zenevos pasirašymo kaip metal. Dar rimuose numatnuostatų įgyvendinimui pagal pasiemą visoje Vietnamoje buvo nutruveiksmai, pasike laisvais. Šių mėnesių baigtas pergrupavimas, į šiaurę nuo 17-gretės, kuri pasusitarimą yra mokratinė linija ja Vietnamo Demokratinės Respublikos vyri Visiškas šalie

Vietnamo Demokratinės Respublikos Dešimtmetis

V. NIKOLSKIS

Šiandien vietnamiečių tauta ir visi žemės rutulio tairkingieji žmonės pažymi dešimtąsias Vietnamo Demokratinės Respublikos įkūrimo metines.

1945 metų rugsėjo antroji — tai data, davusi pradžią naujai epochai vietnamiečių tautos istorijoj. Vietnamo Demokratinės Respublikos buvo įkurta dėka vietnamiečių tautos daugiametės nacionalinio išsivadavimo kovos prieš prancūziškuosius kolonizatorius, o taip pat prieš japoniškuosius grobikus, kurie buvo okupavę Indokiniją nuo 1940 metų iki 1945 metų rugpjūčio mėnesio.

1945 metų rugpjūčio mėnesį prasidėjusio visuotinio ginkluoto sukilimo išdavoje laudis paėmė valdžią ir savo rankas. Respublikos įkūrimą paskelbusios laikinosios liaudies vyriausybės deklaracijoje buvo sakoma: "Tauta, kuri daugiau kaip aštuoniasdešimt metų taip atkakliai priešinosi prancūzų viešpatavimui, tauta, kuri per pastaruosius metus taip atkakliai kovėsi sąjungininkų pusėje prieš fašizmą, — tokia tauta turi teisę būti laisva, tokia tauta turi būti nepriklausoma."

Tačiau jaunosios demokratinės respublikos ir jos vykdomų demokratiškų pertvarkymų kelyje vėl atsistojo kolonizatoriai, pamėginę jėga numalšinti nacionalinio išsivadavimo judėjimą ir atkurti senąją tvarką. Aštuonerius metus vietnamiečių tauta vedė kruviną pasipriešinimo karą ir parodė tam kare narsumo bei pasiaukojimo stebuklus.

Šioje kovoje Vietnamo Demokratinė Respublika pasiekė pergalę. Kraujo liejimui buvo padarytas galas. Prieš metus užsienio reikalų ministro Ženevos pasitarime buvo pasirašytas susitarimas dėl karo veiksmų nutraukimo Indokinijoje.

Po Ženevos susitarimų pasirašymo praėjo daugiau kaip metai. Daugelis susitarimuose numatytų svarbių nuostatų įgyvendinta. Tiksliai pagal pasiektą susitarimą visoje Vietnamo teritorijoje buvo nutraukti karo veiksmai, pasikeista karo belaisviais. Šių metų gegužės mėnesį baigtas kariuomenės pergrupavimas, ir teritoriją į šiaurę nuo 17-osios lygiagrečių, kuri pagal Ženevos susitarimą yra laikinoji demokratinė linija, kontroliuoja Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybė.

Visiškas šalies šiaurinės

dalies išvadavimas buvo stambi vietnamiečių tautos pergalė. Kartu susidarė tvirta bazė visai šaliai taikiai suvienyti. Ženevos susitarimų karinių straipsnių vykdymas sudarė reikalingas prielaidas šalies geografinėi ir politinei vienybei atkurti surengiant visoje Vietnamo teritorijoje visuotinius laisvų rinkimus. (Sutinkamai su Ženevos susitarimais tie rinkimai turi įvykti 1956 metų liepos mėnesį).

Tiksliai vykdydama Ženevos susitarimų karinius ir politinius straipsnius, Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybė ne kartą pasisakė už tai, kad su Pietų Vietnamo valdžios organų atstovais būtų surengta konsultacinė konferencija, skirta pasiruošti visuotiniams rinkimams. Tačiau Ngo Din Djemo vadovaujami Pietų Vietnamo valdžios organai sabotuoja Ženevos susitarimus. Jie ne tik neatsiliepė į Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybės pasiūlymą surengti konsultacinę konferenciją, bet liepos 20 d., tą dieną, kai toji konferencija turėjo prasidėti, surengė provokaciją prieš Saigone esančią tarptautinę stebėjimo ir kontrolės Vietname komisiją. Dar daugiau, rugpjūčio 10 d. Pietų Vietnamo vyriausybė paskelbė specialų pareiškimą, kuriame pabrėžė, kad ji "nelaiko sąvęs kuriuo nors būdu suvaržyta Ženevos susitarimų". Pietų Vietnamo valdžios organai ir jų užsieniniai globėjai tuo pačiu demaskavo save kaip taikaus sureguliuojamo Vietnamo priešus, parodė, kad jie yra prieš Vietnamo suvienijimą, kad jie nori išsaugoti Pietų Vietnamą neramumo ir provokacijų prieš Vietnamo Demokratinę Respubliką, prieš taiką Indokinijoje židiniu.

Toje aplinkoje, kai keturių valstybių vyriausybės vadovų Ženevos pasitarimas įkvėpė pasaulio tautoms tikėjimą, jog yra galima taikiai sureguliuoti neišspręstus tarptautinius klausimus, Pietų Vietnamo klišos mėginimai sužlugdyti 1954 metų Ženevos susitarimus kečia vietnamiečių tautos ir visų taikingųjų žmonių pasipiktinimą. Pasaulio visuomenė reikalauja iš šalių — 1954 metų Ženevos pasitarimo dalyvių, visų pirma iš Jungtinių Amerikos Valstijų, Anglijos ir Prancūzijos padaryti reikalingas pastangas, kad būtų užkirstas kelias ardomiesiems Pietų Vietnamo valdžios organų veik-

mams ir būtų užtikrintas visiškas Ženevos susitarimų įgyvendinimas. Ryšium su tuo pravartu pažymėti, kad Anglijos užsienio reikalų ministerija paskelbė specialų pareiškimą, kuriame "pasmerekė" Ngo Din Djemo provokaciją Saigone ir nurodė, kad Anglija "nerimauja" dėl Pietų Vietname susidariusios padėties.

Kovodama prieš taikaus sureguliuojamo Indokinijoje priešų intrigas, vietnamiečių tauta vis labiau sutelkia savo jėgas. "Partijos ir mūsų tautos uždavinys šiuo metu, — sakoma rugpjūčio 20 d. pasibaigusio Vietnamo Darbo žmonių partijos CK aštuntojo plenumo rezoliucijoje, — yra surinkti šiaurės ir Pietų nacionalines demokratinės taikingąsias jėgas, kad galima būtų taikiai įvykdyti nacionalinį šalies suvienijimą nepriklausomybės ir demokratijos pagrindu, sustiprinti taiką ir sutrukdyti naujo karo kilimą". Pirmą eilium uždaviniu plenumas nurodė būtinumą pasiekti, kad Pietų Vietnamo valdžios organai dalyvautų konsultacinėje konferencijoje kartu su Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybės atstovais visuotinių laisvų rinkimų klausimui apsvarstyti. Ypatingai svarbi Vietnamo Demokratinėi Respublikai iškilusi problema yra kolonijinio režimo ir niokojamo karo padarinių likvidavimas, nacionalinės ekonomikos atkūrimas ir pakėlimas.

Siems uždaviniams išspręsti Vietnamo Demokratinėje Respublikoje jau daug kas nuveikta. Vietnamo Darbo žmonių partija ir Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybė deda dideles pastangas žemės reformai užbaigti šiaurinėje šalies dalyje ir žemės ūkio gamybai išvystyti. "Žemė tiems, kurie ją dirba", — toks yra pagrindinis dar pasipriešinimo karo metu pradėtų agrarinių pertvarkymų principas. Nacionalinio susirinkimo trečiosios sesijos 1953 metų gruodžio mėnesį priimto agrarinio įstatymo pagrindu kolonizatorių ir dvarininkų teisės žemės nuosavybei likviduojamos ir žemė atiduodama valstiečiams. Eilėje provincijų žemės reforma jau įvykdyta. Pirmas jos etapas — nuomos mokesčio sumažinimas — įgyvendintas rajonuose, turinčiuose daugiau kaip 5,500 tūkstančių gyventojų. Antrasis etapas — žemės atėmimas iš dvarininkų ir jos paskirstymas valstiečių tarpe įgyvendintas 1,735 kaimuose. Jau apie 2 milijonus valstiečių tapo pilnais žemės šeimininkais.

Agrariniai pertvarkymai padėjo pagrindą žemės ūkio produkcijos gamybai didinti. Nustatius taiką, šiaurės Vietnamo buvo užsėtas daugiau kaip 800 tūkstančių hektarų plotas. Kartu buvo suartu apie 70 tūkstančių hektarų plėšinių, rekonstruotose aštuonios didelės drėkinimo sistemos ir papildomai aprūpinta vandeniu 250 tūkstančių hektarų ryžių laukų. Padėtos pastangos davė savo vaisius. Šią vasarą šiaurės Vietnamo laukuose surinktas 1,200 tūkstančių tonų ryžių derlius, kas 50 procentų viršija pereitų metų derlių.

Zemės reformos įgyvendinimas, laimėjimai atkuriant žemės ūkį dar labiau sutvirtino darbininkų ir valstiečių sąjungą — respublikos liaudies santvarkos pagrindą.

Rimti uždaviniai vietnamiečių tautai yra iškilę pramonės atkūrimo ir vystymo srityje. 1954 metais nutraukus karą veiksmus, Vietnamo pramonės įmonės, visų pirma valstybinės, žymiai padidino produkcijos išleidimą. Įvykdė savo metinius planus alavo, fosfatų ir švino rūdymai. Per pirmuosius penkis šių metų mėnesius buvo iškasta kelis kartus daugiau anglies, negu pernai per ištisus metus. Žymiai padidėjo statybinių medžiagų, masinio vartojimo prekių ir ypač žemės ūkio padargų gamyba.

Hanojaus — Munanguanio geležinkelio atstatymas per eitis metais, dviejų naujų geležinkelių nutiesimas ir vandens kelių išvystymas — visa tai sudarė palankias sąlygas prekybai vystyti ir gyventojams normaliai aprūpinti maistu. Padidėjo miesto ir kaimo prekių mainai.

Nepaisant kliūčių, kurias Pietų Vietnamo valdžios organai daro šalies šiaurės ir Pietų prekybos vystymo srityje, jų prekių apyvartos apimtis pirmajame 1955 metų pusmetyje — pusantro karto viršijo ištisų 1954 metų prekių apyvartos apimtį.

Sparčiai besivystanti os valstybės pramonės ir prekybos įmonės pradeda vaidinti nacionalinėje ekonomikoje vadovaujantį vaidmenį.

Privačiosios įmonės, atpa-laiduotos nuo kolonijinių pančių, taip pat teikia rimtą pagalbą sprendžiant bendrus ekonominius uždavinius.

Siuo metu Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybė ruošia didelės pramoninės statybos planus, kurie turi iš pagrindų pakeisti nacionalinės ekonomikos pobūdį, įveikti iš kolonijinio režimo paveldėtą ekonominį atsilikimą. Žymų vaidmenį šiuo atžvilgiu suvaidins pagalba, kurią vietnamiečių tautai teikia Kinijos Liaudies Respublika, Tarybų Sąjunga ir Europos liaudies demokratijos šalys. Neseniai Pekine ir Maskvoje įvykusių prezidento Ho Ši Mino vadovaujamos Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybės delegacijos derybų su KLR ir Tarybų Sąjungos vyriausybėmis išdavoje nutarta suteikti Vietnamo Demokratinėi Respublikai stambi ekonominę pagalbą. Kaip yra žinoma, Kinijos Liaudies Respublikos vyriausybė nutarė negražinamai perduoti Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybei 800 milijonų juanių pagalbą suteikti atstatant geležinkelius, upių prieplaukas, tiltus ir vykdant kitus darbus, o Tarybų Sąjungos vyriausybė paskyrė 400 milijonų rublių kaip neatlyginamą pagalbą gyvenimo lygiui pakelti ir Vietnamo Demokratinės Respublikos ekonomikai atkurti, tame tarpe 25 pramonės ir komunalinėms įmonėms atstatyti bei pastatyti.

Įvertindamas Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybinių delegacijų kelionės į TSRS ir KLR rezultatus, Vietnamo Darbo žmonių partijos CK rugpjūčio plenumas pabrėžė, kad Tarybų Sąjungos ir KLR nesavanaudišką bei kilni pagalbą įkvepia vietnamiečių tautą visiems sunkumams įveikti sprendžiant ekonominio ir kultūrinio atstatymo uždavinius. Plenumas taip pat pakvėpavo vadovaujantį vaidmenį.

(Pabaiga ant 12 pusl.)

Naują ar Seną Tinkavimą Atlieka

Tinkuotojas

(STASSEN)

Darbą atliekame sąžiningai, gerai ir pigiai.
Apkainavimas veltui.

Kreiptis Tel. RO. 2-6055

Toronto

Visokių Pieno Produktų Krautuvė

Modern Dairy

847 COLLEGE ST. — TORONTO

Telef.: LO. 1429

Taipgi didelis pasirinkimas visokių sausainių, maisto produktų.

Savininkai: A. A. Kukta

H. KORSAKIENE

Gyveniman Išėjus

(Taša)

— Daktare, — ryžtingai pratarė Elena. — Prašom, duokite seselei Pranutei visus nurodymus, o aš bėgsiu pažiūrėti, gal jau daktarė Merkienė bus grįžusi.

Užsimetusi ant pečių apsiaustą, ji skubiai nusileido laiptais ir išbėgo į kiemą.

Iš juodo tarpuvartės šešėlio netikėtai išnirio žmogaus figūra ir pastojo jai kelią:

— Kolega... pora žodžių...

Elena atšoko atgal, instinktyviai sugniaužda ma užmesto ant pečių apsiausto atlapus.

Prisimantas?

Taip, tai buvo jis. Bet atrodė labai neįprastai: iš po atsegtų kailinių su bebros apikakle baltavo chalatas, ant kaklo kadorojo neužrištas šalikas, o minkšta kailinė kepurė, lyg smarkiai išgėrusio žmogaus, buvo kreivai atsmaukta ant pakaušio.

— Kolega... nors pora žodžių... Kaip ta ligonė?

Jis palinko į Elena taip arti, jog ji pajuto briliantino kvapą, sklindantį nuo jo plaukų. Ji matė kaip baimingai bėgiojo jo akių vyzdžiai:

— Aš kaltas... taip, atsitiko nelaimė...

Elena stovėjo, apstulbusi nuo šio netikėto prisipažinimo.

— Kolega... — tęsė Prisimantas suvirpėjusiu balsu, — kam iš to bus nauda, jeigu mane... Ką laimės ligoninė? Tiek čia sunkių operacijų, gimdymų. Aš jums prisiekiu — per dvidešimt penkeris metus — tai pirmas kartas! Pasitaikė, taip sakant, nelaimė...

Elenos tylėjimą suprasdamas kaip pritarimą, Prisimantas ėmė kalbėti jau drąsiau:

— Kolega... tiek jėgų atiduota, sveikatos... Dirbau šitame užkampyje... visą širdį atidaviau, visą patyrimą, nors kvietė į Vilnių... kiek kartų... Ir štai dabar — viskam galas! Dėl kažkokios atsiprašant... Ne, ne! Nesakykit, pats žinau! Pasidaviau silpnumui, nusileidau ašaroms...

Elena krūptelėjo:

— Paskiau, paskiau apie tai! Dabar reikia gelbėti ją!

— Ką jūs! — sušuko atšokdamas Prisimantas. — Iš proto išėjote! Juk ji jau miršta...

Prisimantas nustvėrė Elena už rankos:

— Ne, ne! Kur jūs? Neleisite! — grėsmingai ir kartu maldaujamai šnibždėjo jis. — Nebūkite vaikas! Ilgiau padirbėsite ligoninėje — ne tokių dalykų dar pa-

matysite! Prašau jus... paklauskite manęs... Operacija išduos viską... Nežudykite manęs... prašau vardan mūsų bendro darbo... vardan profesinės etikos...

Elenos akys pasidarė didelės ir baises. Tik dabar ji galutinai atsipeikėjo, tartum perpilta šaltu vandeniu.

— Kolega... maldauju jus, kolega... supraskit... dvidešimt penkeri metai pasiaukojančio darbo...

Elena norėjo išplėsti savo ranką, bet Prisimantas laikė ją, stipriai įsikibęs.

— Na, gerai! Bet žinokit, nepasidžiaugs tada ir Merkienė! — prašvokštė Prisimantas nesavu balsu. — Nepasidžiaugs! Ne vienas aš čia kaltininkas! Visiems pasakysiu! Merkys man už ją užmokėjo... penkis šimtus rublių! — ir vėl sušnibždėjo sutrikusia greitakalbe, sakytum kabindamasis už paskutinio šiaudelio:

— Pagailėkit Merkienės... nors jos pasigailėkit... Ją užmuš šis žinia... Dėl jos, prašau jus, kolega...

Elena išplėšė savo ranką su tokia jėga, kad Prisimantas vos nesukniubo tarpuvartėje.

— Nelieskit Merkienės! — suriko ji su neapykanta ir išbėgo į gatvę.

Ašaros degino Elenos akis, piktos, karčios ašaros. Jos sruvo skruostais ir skausmingai springo gerklėje. Ji bėgo pustekinė, ir jos kojos slidinėjo ant gruobėto, pradėjusio apšalti šaligatvio...

Prie Merkienės durų Elena smarkiai pasibeldė, chalato rankove skubiai šluostydama si veidą. Ji išgirdo, kaip abu vaikai lenktyniaudami atbėgo atidaryti durų.

— A, tai jūs... — pratarė berniukas, nusivylęs, o mergaitė papūtė lūpeles. — Elena pažiūrėjo į vaikus, lyg jų nepastebėdama, ir skubiai paklausė: — Mama grįžo? — O mes manėm, kad tai mamytė... — atsakė mergaitė, su smalsumu žiūrėdama į susijaudinusių Elena.

Išgirdęs kalbant, į prieškambarį išėjo Merkys su papirosu dantyse. nerūpestingai įbrukęs kelnų kišenėn ranką. Pamatęs Elena, ir jis nustebo: jaunoji gydytoja iš tiesų atrodė keistai — vienplaukė, užsimetusi ant pečių apsiaustą, paraudusiomis akimis.

— Kas atsitiko? — paklausė sunerimęs, išimdamas iš dantų papirosą. Elena nieko neatsakė, tik, išplėtusi akis, pažvelgė į jį tokiu žvilgsniu, lyg netikėdama, kad mato prieš save

Merki, ir ėmė trauktis atatūpsta prie durų.

Užtrenkusi duris, Elena beveik svyrudama nužengė nuo laiptelių ir sustojo, bejėgiškai atsišliejusi į tvorą.

— Kaip baisu... — pratarė ji krūpėdama, — kaip baisu...

Jos akys vis dar buvo išplėtos, žvilgsnis sustingęs, o galvoje tebuvo viena mintis: ką dabar daryti? Ką daryti?

— Kaip baisu... — jau kelintą kartą nesąmoningai kartojo Elena, žiūrėdama žemyn į medžio šešėlį, juodu voratinkliu išsiraizgiusį ant šaligatvio ir vis dar tebeatidaryta prieš save tą žmogų su papirosu dantyse...

Taip stovėjo ji, atsišliejusi į tvorą, kol pajuto perimantį ją šaltį. Šiurpiai susigūžusi, ji sandariau susisupo apsiaustu ir pasileido tekiną atgal į ligoninę.

Įbėgusi pro vartus į neapšviestą kiemą, Elena staiga stabtelėjo: ausyse tartum vėl suskambo grasinimai maldaujantis Prisimanto šnibždesys...

— Kolega... vardan profesinės etikos...

Ak, tai tokia ta jo profesinė etika! Padėti nuslėpti nusikaltimą?

Bet kaip Merkienė... kas bus su ja? — tarsi skrodžiančios tamsą žiežirbos blykčiojo Elenos mintys. Akimirka prieš ją švystelėjo susirūpinęs Merkienės veidas. Aštrus gailės perverė Elenos krūtinę...

Skubėdama aukštylų ligoninės laiptais, Elena tvirtai nusprendė padaryti viską, ką privalo.

Lėtai slinko nerami naktis.

Visą laiką ligoninės koridoriuje degė šviesa. Kartas nuo karto skubiai juo prabėgdavo sesuo Pranutė, nešina sterilizatorium su švirkštu. Iš izoliatoriaus sklido sunkus kamparo kvapas.

Vidurnaktį į ligoninę atėjo sugrįžusi vėlai iš kolūkio Merkienė ir liko čia iki ryto...

Sužinojusi iš Elenos, kokio ligonė paguldyta izoliatoriuje, Merkienė akimirka tarsi apmirė. Atrodė, kad kraujas iki paskutinio lašo nubėgo nuo jos veido — taip ji išblyško. Tik jos šviesios akys pikta patamsėjo. Elena išsigandusi žiūrėjo, kaip netvirtu žingsniu Merkienė nuėjo koridoriu izoliatoriaus link.

Prie durų ji valandėlei sustojo, nuleidusi galvą, gniauždamą rankoje laikomą stetoskopą. Atrodė, kad ji nesiryžta praverti durų.

Merkienė iš tikrųjų bijojo įeiti palaton. Bijojo pati save.

— Čia tu esi gydytoja, ir tik gydytoja! — tikinėjo ji

savo, stengdamasi nuslopinti širdyje sukilusį gilaus apmaudo jausmą. — Ir kas bebūtų ši ligonė, ji tau yra tik ligonė, reikalinga tavo pagalbos... ir daugiau niekas'.

Daugiau niekas?

Iki šiol taip dažnai persekiojęs ją vaizdas su kankinamu ryškumu dabar vėl iškilo prieš akis: ji grįžo tada iš ligoninės... ir staiga pamatė einančią gatve priešais merginą. Ir nors niekad jos anksčiau nebuvo jos mačiusi, iš karto pažino ją... tokią sveiką, stiprią, raudon-skruostę... Mergina gi, netikėtai susitikusi ją, taip pat sumišo, tartum norėdama kiauurai žemę prasmegti. Vienai akimirkai jų akys susidūrė: merginos žvilgsnyje Merkienė išskaitė — ir sučiupo už rankos vagies baimę, ir maldavimą atleisti, ir kartu — nugalėtojo pasididžiavimą... Ir ji atšlijo nuo to žvilgsnio, lyg nuo antausio. O mergina greitai perėjo į kitą gatvės pusę ir neatsigrėždama dingo skersgatvyje.

Tartum nustumdama dabar šį vaizdą nuo savęs, Merkienė griežtai mostelėjo ranka į šalį ir, pakėlus galvą, įėjo pro duris.

Sesuo Pranutė tuojau pasikėlė nuo baltos kėdutės, užleisdama vietą gydytojai.

Tačiau Merkienė, lyg vengdama prieši arčiau prie ligonės, sustojo ties lovos kojūgaliu ir nukreipė į ją savo aštrų žvilgsnį — pilną ir apmaudo, ir nerimo, ir susirūpinimo...

Prieš ją gulinčios merginos veidas buvo pageltęs, ligos iščiulptas, paastrėjusiais bruožais. Vos pramerktos, giliai įkritusios akys buvo be žvilgsnio... Merkienė suprato, kad kaip gydytoja, ji jau nieko nebegali jai padėti...

Ilgai stovėjo Merkienė prie lovos, beviltiškai nuleidusi rankas, ir jos širdyje neapykantos ir apmaudo jausmas pamažu keitėsi graudžiu gailėsčiu. Ją traukė prieiti arčiau prie mirštančios ir švelniai paliesti bejėgiškai gulinčią ant balto patalo išsekusią merginos ranką, tačiau ji nerado jėgų tai padaryti...

Švito šaltas pilkas rytas, kai Elena, pravėrusi izoliatoriaus duris, sustojo ant slenksčio.

Mergina buvo jau mirusi. Ji gulėjo ramiai užmerktomis akimis, patempusį lūpa, lyg skaudžiai nuskriaustas vaikas. Tik smulkūs jos plaukų kuokšteliai raitėsi ant šaltos kaktos...

O Merkienė stovėjo nusisukusi į langą, sulinkusi, ir jos pečiai krūpėjo nuo nesulaikomų ašarų.

Kaip kiekvieną dieną, taip ir tą rytą gydytojai susirinko lygiai devintą valandą į

pasitarimą. Krėslas, kuriame visados sėdėdavo Prisimantas, dabar buvo tuščias. Ir niekas nenorėjo jį užimti.

Gydytojų veidai buvo pamiurę, jų kalbos trumpos ir įtemptos. Iš lakoniško pranešimo apie įvykusią šią naktį ligoninėje mirtį kiekvienas juto gilią tragediją... Anna Pavlovna, vidinio nerimo pastūmėta, staiga pakilo nuo kėdės ir, perėjusi porą kartų per kabinetą, vėl atsėdėjo. Jos juodos akys degė rūstumu, ir ji pastebimai vengė žiūrėti į Merkienę.

Nesistengė, kaip paprastai, praskaidrinti nuotaikos ir senasis gydytojas Petrusis. Jis sėdėjo, sukryžiuavęs ant kelių savo išsausius rankas, retkarčiais pasukdamas veidą į Elena ir, susimąstęs, su pagarba pažiūrėdamas į ją.

O Elenos mintys dabar buvo užimtos tik Merkiene. — Kaip jai nežmoniška sunku... kaip ji iškentės visa tai... — galvojo Elena, su baimė pažvelgdama į Merkiene: toji sėdėjo už stalo, parėmusi galvą, ir žiūrėjo tiesiai prieš save. Jos šviesios akys priminė Elenai vieno ligonio, sirgusio inkstų vėžiu, žvilgsnį, — tiek jose buvo skausmo...

Pasibaigus penkiaminutei, gydytojai tylomis išsiskirstė į skyrius.

Eleną koridoriuje pasitiko sesuo Klasčiūtė ir paslaugiai atidarė duris į palatą:

— Prašom, drauge daktare, prašom... — pataikaujamai nulenkus galvą, bandė ji užkalbinti Elena, bet jaunoji gydytoja atsakė jai pabrėžtinai šaltu žvilgsniu.

SUBRENDEŠ ŽODIS

Pavėžupio vykdomojo komiteto posėdžių salė buvo pilna gydytojų, suvažiuusių į tarprajoninę konferenciją. Pranešėjas, atvykęs iš sostinės žinomas profesorius, jau beveik valandą kalbėjo lygiu, kiek monotonišku balsu, tačiau jo pranešimo klausėsi su nemažėjančiu susidomėjimu. Tarpe pagyvenusių, su dideliu stažu gydytojų sėdėjo apščiiai ir jaunų, matyt, neseniai dar baigusiu mokslus, kurie uoliai užsirašinėjo į bloknotus pranešėjo mintis apie profilaktinio darbo svarbą, apie tarybinio gydytojo pareigas liaudžiai.

Elena taip pat laikė ant kelių atskleistą bloknotą, tačiau susikaupti šiandien jai buvo sunku. Į pranešimo pabaigą ji beveik jau nebegirdėjo profesoriaus žodžių ir galvojo tik apie tai, jog netrukus, prasidėjus diskusijoms, ir jai teks kalbėti kaip šilgalių ligoninės atstovui. Elena niekad dar nebuvo kalbėjusi tokioje gausioje gydytojų auditorijoje ir todėl ji labai jaudinosi.

Po tos skaudžios, ją taip sukrėtusios istorijos su Pri-

mantu, Elena ilgai atsigauti. Todėl ji padžiaugė, kai buvo pasiūsti ją į šią tarprajoninę gydytojų konferenciją. Norėjo kiek išsiblašyti naujų įspūdžių, kaip dirbama kituose.

Dar šilgaliuose rai apgalvojo, ką sakyti, ir dabar ją kartą ji neramiu perbėgo bloknote tą savo kalbos planuose.

Be abejo, jai buvo pranešti apie pasielgusios ligoninės laimėjimus, sitenkinimu ji galės padarytą pažangą, jant profilaktinį darbas, kad pas pavasario sėjai ra praėjo sėkmingai, ko nė vieno nelaim tikimo remonto daugelis brigadų buvo aprūjintos r pagalba... Pasak kad kolūkių dispar jų rajone vykdo sparčiu tempu... B kės pereiti prie d kumų, kai viešai sakyti apie tą iš Prisimantu, kuri j buvo nuskambėju niniuose rajonuose metė šešėlį ant v

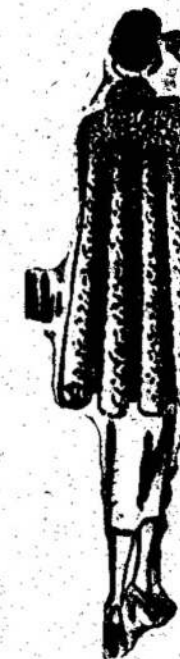
goninės, — galvod tai, Elena iš anks nesmagiai ir nežiniais žodžiais ji ta Ji varžėsi ir perin biau dėl to, kad k jos prezidiume, tar sakingų vietos da sėdėjo ir Pavėžupio vyrgydytojas Gerd jis pagalvos apie j

Norėdami pir reikmenas, m

B

531 Queen St.

M

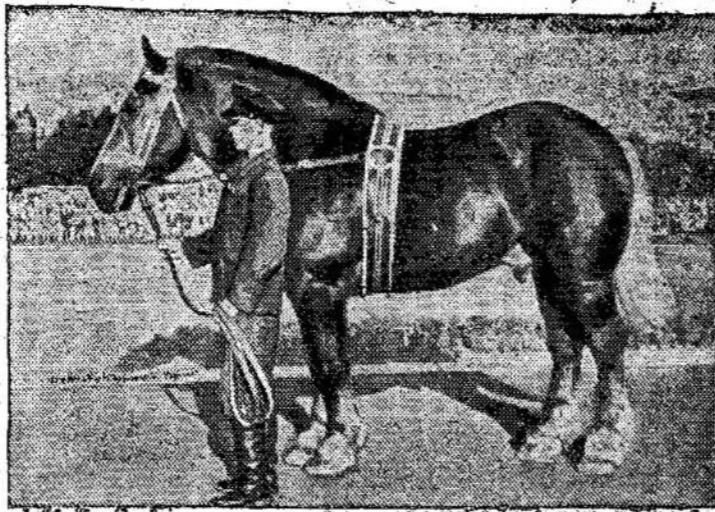

mantu, Elena ilgai negalėjo atsigauti. Todėl ji tikrai apsidžiaugė, kai buvo nutarta pasiūsti ją į šią tarprajoninę gydytojų konferenciją. Ji norėjo kiek išsiblaškyti, gauti naujų išpūdžių, išgirsti, kaip dirbama kituose rajonuose.

Dar šilgaliuose Elena gerai apgalvojo, ką turės pasakyti, ir dabar jau kelintą kartą ji neramiu žvilgsniu perbėgo bloknote susižymėtą savo kalbos planą.

Be abejo, jai būtų malonu pranešti apie pasiekimus jų ligoninėje laimėjimus. Su pasitenkinimu ji galės atžymėti padarytą pažangą organizuojant profilaktinį darbą. Ji pasakys, kad pasiruošimas pavasario sėjai rajono MTS praėjo sėkmingai — neįvyko nė vieno nelaimingo atsitikimo remonto dirbtuvėse, šaugelis brigadų sėjos metu buvo aprūjintos medicinine pagalba. Pasakys ir tai, kad kolūkių dispanserizacija jų rajone vykdoma gana sparčiu tempu. Bet kai reikės pereiti prie darbo trūkumų, kai viešai reikės pasakyti apie tą istoriją su Prišmantu, kuri jau plačiai buvo nuskambėjusi kaimyniniuose rajonuose ir kuri metė šešėlį ant visos jų ligoninės, — galvodama apie tai, Elena iš anksto jautėsi nesmagiai ir nežinojo, kokiais žodžiais ji tai pasakys. Ji varžėsi ir nerimo juo labiau dėl to, kad konferencijos prezidiume, tarp kitų atsakingų vietos darbuotojų, sėdėjo ir Pavėžupio ligoninės vyrgydytojas Gerdvilis. Ką jis pasakys apie ją, apie jų

Visasąjunginėje agrikultūrinėje parodoje Maskvoje arklininkas P. Zasipkinas su 4 metų arkliu iš Arzamas apy-

linkės. Sis arklys laimėjo didelio vežimo traukimo konkurstą, pavilkdamas 16,247 kilogramų vežimą.

Kas Kaip Remia Liaudies Balsą

J. Karpus, Chicago, Ill., atsinaujindamas prenumeratą, paaukojo \$1.50.

K. Martinkus, Montreal, pakeisdamas adresą, paaukojo \$1.00.

E. Karpavičienė, Toronto, dėkodama ją ligoje lankiusiems, paaukojo \$2.00.

M. Kulikienė, Ulster Park, N. Y., užsisakė knygų ir pa-

aukojo \$1.50.

K. Doveika, Weston, Ont., pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo F. Zebrausko \$2.00 aukų.

D. Norvich, Montreal, lankėsi Toronte, atsinaujino prenumeratą ir paaukojo \$2.00.

R. Yanulis, Worcester, Mass., lankėsi LB įstaigoje ir užrašė naują LB prenumeratą.

U. Survilienė, Edmonton, Alta., atsinaujindama prenumeratą, paaukojo \$2.00.

A. Balsis, Toronto, pridavė nuo savo brolio buvusio čikagiečio penkinę už LB prenumeratą.

L. Valbasys, Sao Paulo, Brazilija, vėl prisiuntė \$19.50 už prenumeratas ir ten platinamą jų Liaudies Balsą.

P. Morkevičius, Glencoe, Ont., lankėsi LB raštinėje, pridavė atnaujintų prenumeratų ir nuo P. Budreikos

ligoninė? Ar nepagalvos su pasitenkinimu: matot, ar negeriau būtų buvę likti Pavėžupyje, kaip siūliau, drauge Elena, negu veržtis į tuos šilgalius, kur galimos tokios istorijos? O gal ir senasis profesorius, kuris tikriausiai dar prisimena ją iš universiteto, taip pat pagalvos: na, ir gydytojai tuose šilgaliuose!

(Bus daugiau)

\$1.00 aukų.

Windsoriečiai, dalyvaudami P. Karpavičiams ruošta-me pokilyje, Liaudies Balsu paramai sudėjo \$9.00. Aukų: A. Gegzna \$5.00; R. Puris \$2.00; J. Svirplienė ir

F. Sciukas po \$1.00.

P. Mockaitis, Toronto, pridavė atnaujintų prenumeratų. Visiems už pasidarbavimą ir aukas, širdingai ačiū. Administracija

Lietuviška Valgykla
UNION CAFE
307 SHERMAN AVE. N. HAMILTON, ONT.
Šviežias Maistas, Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgų, Turime Kambarių-Apsistojimui.
Savininkas Ch. Pampalas
Telefonas: LI. 46917

LIETUVIS PLUMBERIS
(J. Lisauskas)
Įrengiam Aliejinį Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

Petro Bepirščio Bičių
Šviežias Medus
Galima gauti pasipirkti Toronte:
A. A. Kuktų krautuvėje, 847 College St.
ir
Lietuvių Salėje, 160 Claremont St.
arba P. Bepirsty Bityne:
R. R. 2, Utopia, Ont.

Laidotuvių Reikale Kreipkitės Pas
Bates & Dodds
FUNERAL SERVICE LIMITED
A. E. RAPER, Managing Director
931 QUEEN ST. W. — Toronto — EMpire 3-0681

Yorke Brothers
Funeral Chapel
Erdvi Kopyčia ir Jaukus Kambariai
2357 Bloor St. W. ROGers 7-5241
TORONTO

Elora Flower Shop
396 College St. WA. 1-5459
WA. 1-4228
Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams
Po darbo valandų telf.: OR. 4175

Norėdami pirkti geriausius baldus ar elektrines reikmenas, matykit Bill Paulauską pas
Blustein's Furniture
531 Queen St. W. Toronto

M. W. Kellermann
ADVOKATAS
6 Adelaide St. East
Ofiso telef. EM. 6-9591
Rezidenc. — MO. 1232
Toronto

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KL. 4989
Rezidenc. Midway 9352

J. LUNSKY
AKIŲ SPECIALISTAS
Egzaminuoja akis, ištrina akis nervus, nuo kurių patenka nervotumas ir galvos skaudėjimas. Pritaiko akinius.
470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnietus
● Sluavam Pagal Mierą,
● Parduodam Gatavus,
● Taisom, Perdirbam,
● Pakelčiam Fasoną
Darbas Garantotas
PRINCESS FASHION FURS
506 Queen St. West
Telefonas: EMpire 3-8384
ir
750 Yonge St.
Telefonas WAlnut 1-8971

Pranešimai

Windsor, Ont.

Susirinkimas

S.D.P.D. 10 kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, rugsėjo (Sep.) 18 dieną, 1 val. p. p.

Visus narius prašome atsilankyti.

Valdyba

Paieškojimas

Paieškau Alfonso Puidoko, kilusio iš Lietuvos Raseinių apskr. Naumiesčio valsčiaus, Vanagių kaimo.

Prašau atsilipti:

Jonas Budrieski

Ford Street

Stellarton, N. S.

Canada

Torontiečių Kronika

Paminėjo Vedybinę Sukaktį

Pereitą šeštadienį pašalpinės draugijos salėje įvyko pokilis pagerbimui P. Karpavičių 25 metų vedybinės sukakties proga.

Pokilyje dalyvavo virš šimtas P. Karpavičių draugų, giminių ir pažįstamų. Kadangi P. Karpavičiai nekurį laiką gyveno Windsore, tai ir windsoriečių gražus būrys dalyvavo pokilyje. Ten teko susitikti F. Sciukus, Andrijauskus, J. Svirplienę su duktere Leonora, A. Gegzną, Karolienę ir R. Purlį. Windsoriečiai ne tik gražiai pasirodė dalyvaujant pokilyje, bet ir atžymėdami P. Karpavičių visuomeninę veiklą, sudėjo Liaudies Balso paramai \$9.00 aukų. Iš Glencoe, Ont., dalyvavo P. Morkevičiai, kurie buvo ir vieni iš ruošėjų

pokilio.

Kaip ir paprastai tokie pokiliai taip ir šis buvo gausus įvairiausiais valgiais, gėrimais ir gražiais linkėjimais P. Karpavičiams laimingos ir linksmos ateities. Šia proga jubiliantai buvo apdovanoti tinkama ir vertinga dovana.

Rep.

WASHINGTON. — Amerika pasiūlė Indijai \$1,000,000 paramos nuo tenykščių potvinių nukentėjusiems.

VIETNAMO DEMOKR. RESPUBLIKOS SUKAKTIS

(Atkelta nuo 9 pusl.)

žymėjo, kad ši kelionė sustiprino Vietnamo liaudies ir TSRS bei KLR tautų draugystę ir pademonstravo TSRS, KLR ir Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybės pažūrį į taikos ir saugumo stiprinimo Indokinijoje uždavinius tapatumą. "Ši aplinkybė, — sakoma plenumo rezoliucijoje, — turi labai svarbią reikšmę ne tik mūsų šaliai, bet ir visoms jėgoms, kovojančioms už taiką Azijoje ir visame pasaulyje".

Vietnamo Demokratinė Respublika, tvirtai stovinti taikos stovykloje, užtikrintai žengia naujo, laisvo gyvenimo statybos keliu. Nenukrypstamai kyla jos tarptautinis autoritetas, plečiasi jos tarptautiniai ryšiai. Apie tai liudija be viso kito Indijos ministro pirmininko Neru apsilankymas Vietnamo Demokratinės Respublikos sostinėje — Hanojuje, draugiškos derybos, įvykusios tarp Vietnamo Demokratinės Respublikos vyriausybės atstovų ir Burmos ministro pirmininko U Nu, o taip pat Vietnamo Demokratinės Respublikos atstovų dalyvavimas Azijos ir Afrikos šalių Bandungo konferencijoje.

Respublikos užsienio politikai — taikos ir tautų draugystės politikai karštai pritaria visa pažangioji žmonija. Vietnamiečių tautos nacionalinės šventės dieną ta-

Visi Toronto ir Apylinkės Lietuviai
Maloniai Kviečiami į

Sūnų ir Dukterų Draugijos 1 Kuopos

Parengima

šeštadienį, Rugsėjo 24 Diena

160 Claremont St.

Bus įvairių gėrimų ir užkandžių

Užsigėrus bus galima smagiai pasišokti

Pradžia 6 val. vakaro

Parengimų Komisija

rybinė laudis, lygiai kaip ir statyboje, taurioje kovoje kitos taikingosios pasaulio už taikos sustiprinimą, už tautos, linki Vietnamo Demokratinės Respublikai naujų didelių laimėjimų taikioje šalies vienybės pasiekimą, už nepriklausomybę ir demokratiją.

Advokatas - Notaras

WILLIAM PALAMAR

Hamilton Trust Bldg., Suite 109

57 QUEEN ST. W.

TORONTO

Office EM. 8-8584 - Telefonas - Res. EM. 6-1743

Tel. OL. 6381

Res. OL. 9106

JOINT REALTY LTD.

Parduodam namus, tavernus, hotelius, grosernes, mėsines, šaltų gėrimų, icecream, cigarų parduotuves, gazolinio stotis, vasarnamius, visokius biznius; apdraudžiam namus, automobilius, parduodam apdraudas nuo ligos ir nelaimės.

Kreipkitės pas mūsų atstovą:

JOHN KAMICHAITIS

899 BLOOR ST. WEST

TORONTO

TAYLOR'S REGENT

SERVICE STATION

College and Lansdowne Kampas

Telefonas: OL. 1977

(Dabrovolskių Žentas)

CENTRALINĖ MĖSOS

Apdirbimo ir Pardavimo Kompanija Ltd.

atidaro naują modernišką parduotuvę

928 COLLEGE ST. (Netoli Dovercourt Rd.)

Šviežios geros mėsos ir dešros su europiniais prieskoniais Rūkytas salmonas, šveicariški ir skandinavieški sūriai, pikeliai ir delikatesenai

Dabar keturios krautuvės jūsų aptarnavimui

810 Bathurst St.

Tel. OL. 2868

232 Roncesvalles Ave.

Tel. LO. 7582

928 College St.

Tel. LO. 1479

274 Spadina Ave.

Tel. EM. 6-1461

Pasitenkinimas užtikrintas visose krautuvėse kaip kainomis, taip ir prekių įvairumu

Už Elektrą Tik \$2.51 į Mėnesį
(Flat rate)

Nereikia įmokėti
iš kalno

Daug šilto vandens su

Inglis

Elektriniu vandens
šildytuvu

10 metų garantija

Brockton Tire & Radio Company

1617 DUNDAS ST. WEST
(Brock kampas)

OL. 4253

Toronto

Automobilių Radiatorių Reikalais
Prašome Kreiptis

Intersection Radiator Service

8 OLD WESTON RD. - Toronto - RO. 6-1509

Taisome, valome ir patikriname visokių automobilių radiatorius

MERLE PORRITT

Nakties Telefonas: WA. 3-4237

Savininkė A. Rušenienė

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio

Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi atliekame ir Rūbų Taisymo Darbą

Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HU. 9-9526